National Library 55253
Gen. Acquisitions Section
OTTAWA, Ont. K1A ON4
L

VABA EESTLANE

Second class mail registration number — 1069.

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

ILMUB IGAL TEISIPÄEVAL JA NELJAPÄEVAL

Nr. 85 (3102) XXXIII aastakäik | Neljapäeval, 15. novembril 1984 — Thursday, November 15, 1984 | Üksiknumbri hind 70 cents

Balti riikidel õigus N. Liidust lahkumiseks

N. Liidu delegaat rääkis Balti riikide õigustest

18. oktoobril Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni (ÜRO) peaassamblee kolmanda komitee istungil peetud kõnes Ühendriikide delegaat Richard Schifter puudutas ka Balti riikide küsimust. Seal oli parajasti käimas debatt rahvaste enesemääramise päevakorra punkti üle. Schifter on Ühendriikide ÜRO peadelegaadi Jeane Kirkpatrick'u asetäitja Julgeolekunõukogu asjades.

Saadik Schifteri vihje Balti riikide olukorrale leidis aset selles tema sõnavõtu lõigus, kus ta käsitles Ühendriikide valduses oleva Puertoriiko küsimust, seoses eriti N. Liidu poolt juhitud bloki väidetega, et Puertoriikol puudub enesemääramise õigus. Schifter ütles, et Puertoriiko elanikkonnal on järjekordselt võimalik otsustada eelseisvatel 6. novembri valimistel, kas saar ühineb Ühendriikidega kui 51. osariik või säilitab oma praeguse nn. „Commonwealth'i" staatuse või muutub hoopis iseseisvaks. Võib märkida, et mitmesugustel vabadel valimistel, kaasaarvatud rahvahääletusel spetsiifiliselt Puertoriiko staatuse küsimuses, ei ole Puertoriiko iseseisvuse pooldajatel kunagi õnnestunud saavutada isegi mitte kümmet protsenti häältest, jäädes harilikult tublisti sellest allapoole. Ühendriikide delegaat Schifter esitas sel puhul järgmise küsimuse ÜRO Peaassamblee Sotsiaalsete, Humanitaarsete ja Kultuuriliste Küsimuste Komiteele: „Kunas oli Eesti, Läti ja Leedu või kasvõi Buhhaara iseseisvusliikumistel viimati võimalik katsuda oma jõudu valimiskasti juures?"

On huvitav nentida, et just see lühike vihje Schifter'i kuue masinakirja lehekülje pikkuses sõnavõtus ärritas N. Liidu delegatsiooni, mille esindaja Igor Jakovlev ütles oma vastulauses, et Ühendriikide delegatsioon oli halvustanud teatud nõukogude rahvaste õigusi ja nõukogude välispoliitikat üldiselt.

Jakovlev väitis, et Läti, Eesti ja Leedu liiduvabariigid on vabalt ühinenud N. Liiduga ning, et neil on õigus sealt lahkuda.

Ta deklareeris, et see ei ole Ühendriikide delegatsiooni asi õpetada neile, kuidas rakendada enesemääramise õigust. Kuidas rakendavad seda õigust Ameerika päriselanikkond või neegrid Ühendriikides? küsis Jakovlev.

Meenutame, et Ühendriikide delegatsioon on ka kolmel eelneval aastal tõstatanud Balti riikide küsimuse sellel samal foorumil, s.t., ÜRO Peaassamblee Kolmanda Komitee debatis. käsitledes rahvaste enesemääramise päevakorra punkti. Mõned neist Washingtoni seisukohavõttudest on olnud tänavusest ulatuslikumad. Eriti tugevasõnaliselt käsitas Balti riikide küsimust Ühendriikide tookordne esindaja Kolmandas Komitees Carl Gershman oktoobris 1981, juhtides ÜRO delegaatide tähelepanu sama aasta märtsis asetleidnud Jüri Kuke märtrisurmale. Carl Gershman ütles:

„Lubage mul kõneleda ühest inimesest, kelle saatus on maailmale tundmatu. Tema nimi on Jüri Kukk, eestlane Tartust, kes oli keemia õppejõuks.

Ta oli nende hulgas keda arreteeriti nõukogude võimude poolt pärast seda kui avaldati märgukiri nimega „Balti Apell".

See apell, millele kirjutasid alla 45 balti kodanikku, leidis aset 1979. a. augustis, Hitleri-Stalini pakti 40. aastapäeval. See pakt rajas tee Poola tükeldamisele ja kolmele Balti riigi okupeerimisele, kes kõik olid Rahvaste Liidu liikmed. Märgukiri nõutas pakti avalikuks tegemist, koos selle salaklauslitega, ja enesemääramist baltlastele.

Kukk, kes oli ka avaldanud vastuseisu Afganistani invasioonile, anti kohtu alla koos dissidendist kaaslase Mart Niklusega, mõisteti süüdi „nõukogude vastases agitatsioonis" ja deporteeriti GULAG-i. 27. märtsil käesoleval aastal, pärast neljakuulist näljastreki, suri Kukk ühes läbikäigulaagris Vologda lähedal. Ta maeti laagri lähedusse, kusjuures võimud vastasid eitavalt soovile, mis taotles tema põrmu üleandmist tema perekonnale. Kui ta abikaasa külastas ta hauda, ei lastud tal valvurite poolt asetada sellele lilli ega seda fotografeerida. Võimud vastasid eitavalt ka ta soovile asetada hauale abikaasa nime. Nad lasid hauda märkida ainult Jüri Kuke vanginumbriga — 23.781.

See on ainult üks lugu tuhandete hulgas, valitud siin peaaegu juhuslikult.

See leidis aset kaugel eemal ülemaailmse tähelepanu valgusest, Aleksander Solzhenitsõni sõnastuses nõukogude totalitaarsuse „isoleeritud tsoonis".

Sellele vaatamata on Jüri Kukk ja teised temasugused meie aja tõeliste kangelaste hulgas. Nad väärivad meie imetlust, veel rohkem, nad väärivad meie solidaarsust."

Kanada sõdades langenute mälestuspäeval mälestati Peetri kirikus ka meie sõdades langenud sõdureid. Soomepoiste Klubi ja T.E. Võitlejate Ühing tõid oma lipud kirikusse. Pildil organisatsioonide lipud auvalves, ees TEVÜ esimees Ülo Tamre mälestussõnavõttu ütlemas. Lippude valves vasakult E. Allas, J. Kirsipuu, E. Herma, A. Tamm, V. Mullaste ja R. Kuus. Foto: Vaba Eestlane

USA relvamüük Iraanile jätkub

WASHINGTON — USA relvastuse müügid Iraanile on veelgi presidendi Ronald Reagani valitsuse poolt lubatud, isegi pärast Iraaniga seotud grupi poolt teostatud terroristiderünnakut USA saatkonnahoonele Beirutis. Mitmed senaatorid on nõudnud nende relvamüükide peatamist, aga „valitsus on vedanud jalgu järel juba üle aasta".

Asjane endatapupommi asetamine Beiruti USA saatkonnahoonele, mille korraldamise on omaks võtnud muhameedlaste Jihad grupp, mil olevat sidemed Iraaniga, tõi selle küsimuse uuesti esile nõudega, et relvamüügid Iraanile lõpetatakse.

„Saatmaks sõjalist varustust teisele riigile,

kes uhkelt ütleb, et nad mõrvasid meie sõdureid, on absoluutselt uskumatu,"

ütles Ohio senaator John Glenn.

USA riigiministeerium alarmeeriti möödunud aastal Senati Välisraste Suhete komitee poolt, et kaubandusministeerium on andnud loa lennukite tagavaraosade müügiks Iraanile. Septembri alguses vastati komiteele, et ministeerium on koostanud eeskirjad müükide peatamiseks, ja andnud need edasi kaubandusministeeriumile. Kuid lõplikku sammu pole astutud.

Pärast jaanuari 1984, kui USA ametlikult pani Iraani oma terroristlike riikide nimekirja,

vähemalt pool tosinat relvade müüki on olnud lubatud,

kaasaarvatud 6 miljoni dollari eest tagavaraosi Iraani lennuväele.

USA raport ütleb:

N. Liit on rikkunud 17 relvastuse kokkulepet

WASHINGTON — USA süüdistas möödunud nädalal N. Liitu 17-s relvastuse kokkuleppe rikkumises, kaasaarvatud strateegiliste relvade piiramise kokkulepe, koos teatud arvu „kahtlase" tegevusega ja „usaldusväärsuse murdmisega".

Paljud neist N. Liidu poolt murtud kokkulepetest on toimunud aastat kümme või rohkemgi tagasi, kaasaarvatud 1962. aasta kokkuleppe murdmine, kui N. Liit saatis ofensiivseid relvi Kuubale; ka 1925. a. Genfi kokkuleppe murdmine, millega keelustati keemilised ja mürkrelvad.

Kaua oodatud raportis, mille president Ronald Reagan saatis Kongressile,

öeldakse et Nõukogud on mänginud „selektiivset tähelepanematust" relvastuse kontrolli alal enam kui 25 möödunud aastal.

Veel süüdistatakse, et Moskva ignoreerib ratifitseeritud SALT I kokkulepet ja ratifitseerimata SALT II pakti uute relvade süsteemide arendamise ja parandamise läbi, mis on väljaspool kokkulepet.

Rapordi koostas president Reagani poolt moodustatud nõuandev ja lepingute täitmist valvav komitee.

❶ Rikkus kokkulepet lõpetamaks tuumakatseid atmosfääris 1961.

❷ Tõi ofensiivseid relvi Kuubale, murdes ühepoolselt kokkulepet aastal 1962 ja aastail 1970—1974.

❸ Korduvalt rikkus Montreux konventsiooni kokkulepet aastast 1936, millega keelati lennukite emalaevadel läbida Türgi väina.

❹ Murdis SALT I ettenähtud antiballististe rakettide kokkulepet 1972. a. ja kavatses võtta kasutusele meelega tehtud varjamise abinõusid, mis tõkestanuks kontrolli.

❺ Arendas liikuva radarite süsteemi kontrollimaks antiballistilisi

(Järg lk. 8)

„Kalevala" 150. aasta tähistamise eel
Dr. MICHAEL BRANCH
Londoni ülikoolist Inglismaalt peab loengu valguspiltidega

„KALEVALA" JÄLGEDES

reedel, 23. nov. kell 7.30 õ. OISE hoones, 252 Bloor St. West ruum 2 — 211 Sissepääs $5.00

☆

Laupäeval, 24. nov. „Kalevala" seminar kell 10.00 homm.—4 p.l. Juhendab dr. M. Branch Osavõtt $20.00

Eelregistreerimine tel. 497-7708

UUSAASTA-VASTUVÕTT SEEDRIORUL

31. dets. kell 8 õhtul.

Saal pidulikult dekoreeritud. Soe õhtusöök eesti perenaiste jõuluvorstide ja suitsulihaga serveeritakse kell 8.30.
Eeskava: sopranid TAMARA NORHEIM ja AINO TERA VAHUVEIN, ÕNNEVALAMINE. TANTS hommikuni Georg Iltali orkestri saatel. Kohapeal karastavad joogid ja jää.
Pääsmed ainult $20.00 isikult lunastada hiljemalt 26. dets. 1984 Torontos hr. G. Iltal tel. 488-4362, Kitcheneris hr. I. Jõgi tel. 885-5878. Seedriorul hr. V. Tera tel. 846-0251.

Seedriorul

Toronto Eesti Skaudisõprade Seltsi sügispidu

KOTKAJÄRVE BALL

laupäeval, 1. detsembril 1984 algusega kell 7.30 õhtul Toronto Eesti Maja suures saalis.

EESKAVA: EESTI RAHVAPILLIDE ORKESTER ANDRES RAUDSEPP

Einelaud ☆ Baar ☆ Loterii

TANTS: ORPHEUS ORKESTER

Pääsmed $7.50, eelmüük ja laudade reserveerimine: Bruno Lindre — 421-5541

A UNITED TRIBUTE

To Prisoners of Conscience and Refusniks in the Soviet Bloc

featuring
internationally acclaimed artists

Ofra Harnoy, Cellist
Ukrainian Prometheus and Dibrova Choirs
Michelle Himick, Slovak Pianist
Kalev Estienne Estonian Dance Group
Ukrainian Verhovyntsi Dancers
Kalvis Latvian Male Ensemble
Lithuanian Kankles Trio
Janet Mogren, Soprano

Our guest speaker will be:
Rev. Michael Bourdeaux (England)

FRIDAY, NOV. 23. 8:00 pm
ROY THOMSON HALL
60 Simcoe Street, Toronto, Canada M5J 2H5
(416) 593-4828

Pääsmed saadaval EKN büroost ja Roy Thomson Hall'ist.

Hamiltoni Eesti Seltsi
UUSAASTA VASTUVÕTU BALL

31. dets. 1984 kell 19.30
Hamiltoni Convention Centres, 115 King St. West, Hamilton
Kaastegevad: **— B. Ruhno trio, Hilda Sepp ja Edgar Kink**
Õhtusöök kl. 20.30 (rootsi laud sooja ja külma toiduga, vein ja vahuvein).
Pääsmed õpilastele $25.00, seltsti liikmetele $35.00 mitteliikmetele $40.00
Laudade ettetellimine koos pääsmete lunastamisega 17. dets. 1984 — Merike Koger — 385-8210, Maks Pertens — 522-0159

Toronto Eesti Baptisti Kogudus
883 Broadview Ave.

Pühap., 2. dets. kl. 16.00

ADVENT-KONTSERT

TEBK KOORID CH. KIPPERI juhatusel
PEETER HANSLEP — bariton
J. VIINALASSI keelpillikvartett

Sissepääs tasuta, kirikukorjandus

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

VABA EESTLANE

VÄLJAANDJA: O/Ü Vaba Eestlane, 1955 Leslie St. Don Mills, Ont. M3B 2M3

TOIMETAJA: Hannes Oja

TOIMETUSE KOLLEEGIUM: Karl Arro, Heino Jõe, Olev Träss

TELEFONID: toimetus 444-4823, talitus (tellimised, kuulutused, ekspeditsioon) 444-4832

TELLIMISHINNAD Kanadas: aastas $54.—, poolaastas $30.— ja veerandaastas $16.—

TELLIMISHINNAD väljaspool Kanadat: aastas $68.—, poolaastas $37.— ja veerandaastas $19.—

Aadressi muudatus 70 c. — Üksiknumbri hind 70 c.

KUULUTUSTE HINNAD:
üks toll ühel veerul: $5.00, esiküljel $5.50

FREE ESTONIAN

Published by Free Estonian Publisher Ltd.
1955 Leslie St. Don Mills, Ont. M3B 2M3

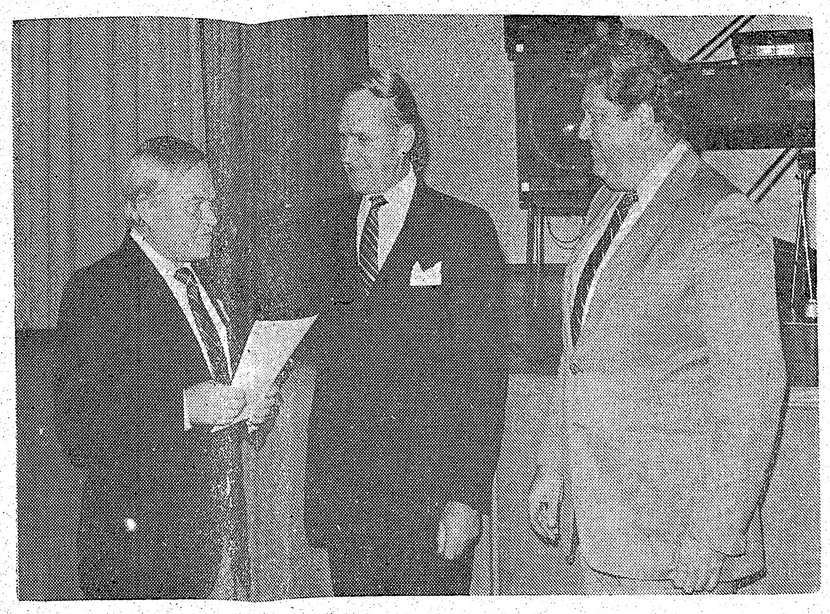

CBC filmimehele Edgar Väärile anti tunnustuseks tema töö eest eesti välisvõitluslikul alal EKN teenetemedal. Pildil moment medali üleandmisest, vasakult E. Väär, EV aupeakonsul I. Heinsoo ja EKN esimees Laas Leivat. Foto: Vaba Eestlane

Kommentaarid

Läänemaailmas oli suureks sensatsiooniks kui N. Liidu endise diktaatori Jossif Stalini tütar Svetlana Allilujeva-Stalin 17 aastat tagasi N. Liidu saatkonnahoonest Indias lahkus ja Ühendriikide võimude juures asüüli palus. Pärast seda, kui oma ema perekonnanime kasutav Svetlana oli aastaid Ühendriikides ja Inglismaal elanud, valmistas ta nüüd uue üllatuse, raputades läänemaailma tolmu jalgadelt ja siirdus tagasi N. Liitu.

Svetlana Allilujeva, kelle emapoolne vanaisa Sergei Allilujev oli kommunistlik revolutsionäär, on üks neist kahetsusväärsetest ajaloolistest kujudest, kes ei ole leidnud endale siin maailmas eksisteerimiseks kindlat pidepunkti. Siindinud maailma ajaloo suurima türanni perekonnas, õppis ta varakult tundma inimloomuse halvemaid külgi — kurjust, viha, julmust, jõhkrust, tigedust ja õelust. Ta elas juba kuue-aastaselt üle oma elu esimese suure shoki kui ta ema oma elu enesetapmisega lõpetas. Ta üritas endale kindla psühholoogilise jalgealuse rajamist abieluga, luues abielusidemeid kolmel korral, kuid kaks abielu lõppesid lahutusega ja üks mehe surmaga. Nendest abieludest sündisid Svetlanale poeg — 39-aastane Iosif Allilujev ja tütar — 34-aastane Jekaterina Zhdanov, kes elavad praegu N. Liidus.

Svetlana Alliujeva avaldas pärast Ühendriikidesse naasmist oma mälestusi, mis kirjeldasid lähemalt Stalini eraelu. Põgenik mainis, et ta igatseb rahu ja privaatsust ning abiellus 1970-nendate aastate algul Ühendriikide arhitekti William Wesley Peters'iga, kellega tal sündis tütar, kes ristiti Olgaks ja kes on praegu 13-aastane. Kuid ka see abielu purunes kahe aasta pärast ning Allilujeva asus ealama Inglismaale, Cambridge'i, kavatsedes anda oma türele inglise haridust.

Kuid lõhkikäristatud hingega diktaatori tütar ei jäänud ka Inglismaale pidama. Temaga tihedalt kokku puutunud. inglise kirjaniku Malcolm Muggeridge'i informatsiooni kohaselt oli Svetlana läänemaailmast pettunud ja hakkas igatsust tundma Venemaa järele. Ta ei kirjeldanud Venemaad enam maana, kus valitses „lakkamatu valu ja traumatism" nagu ta seda varem oli teinud ning ta ei rääkinud enam oma isast, keda ta varem oli nimetanud „moraalseks ja vaimseks koletiseks".

Svetlana Allilujeva Venemaale tagasisiirdumise tegelikud põhjused jäävad tõenäoliselt igaveseks saladuskatte alla, samuti võib tema Läände põgenemise põhjuste kohta teha ainult oletusi. On märkimisväärne, et Svetlana Allilujeva hoidus Läänes elades alati teravatest väljendustest kommunistliku rezhiimi suhtes. Ja on ka tähelepanuväärne, et talle ja ta türele garanteeriti N. Liitu naasmisel kohe N. Liidu kodakondsus, mida Kreml tavaliselt nendele ei anna, keda ta peab reeturiteks. Stalini tütre tagasitulek punasele kodumaale on kahtlemata pikaajaliseks maiuspalaks vene propagandale. Kuid oodata võib veelgi rohkemat: ei oleks üpriski ime kui Svetlana Allilujeva sulest ilmub peatselt uus teos, milles kirjeldatakse kapitalistlikku süsteemi kõige mustemast vaatevinklist ning valgustatakse autori hingelisi kannatusi Ühendriikides ja Inglismaal.

☆

Kui ameeriklased kaotasid lakkamatute televisioonisaadete tõttu Vietnami lahinguväljadelt sõja, siis nüüd võib konstateerida, et Etioopia saab televisioonisaadete tulemusena tohutut abi miljonitele näljahädalistele. Televisioonikaamerad peatuvad Abessiinia põuas paljaks puretud kõrbelagendikel ning toovad sadade miljonite inimeste silmade ette nälgivad elavad luukered ja väikesed väetid lapsed, kes ei sure toidupuudusel võibolla mitte täna kuid kindlasti homme. Ning nendel piltidel on mõju: läänerikidest lendavad kümned lennukid toidukoormatega Etioopiasse, et katsuda veel päästa, mis päästa annab ning peaaegu iga perekond saadab oma tsheki abistamiskeskustele, et toetada sellega toidu ostmise aktsioone.

(Järg lk. 3)

Reagani suur valimisvõit

Ühendriikide rahvas ütles 6. novembril oma sõna ja langetas oma otsuse, valides teistkordselt presidenditoolile senise presidendi Ronald Reagani. Reagani võitu võrreldakse maalibisemisena, kuna ta võitis kõigis osariikides väljaarvatud tema vastaskandidaadi Walter Mondale'i kodu-osariik Minnesota, millele liitus veel väike Columbia piirkond, kus mustal elanikkonnal on tohutusuur ülekaal valgete elanike üle. Samal ajal toimunud Kongressi valimistel ei käinud vabariiklaste käsi nii hästi, kuna nad saavutasid Senati täiendusvalimistel Senatis ainult kuueliikmelise enamuse, kaotades kaks kohta, ning peavad Esindajatekojas leppima endiselt demokraatliku partei suure enamusega ehkki neil õnnestus demokraatidelt 15 kohta ära võtta.

Ronald Reagani tagasivalimine ei olnud eriti suureks üllatuseks, kuna ta on üks populaarsemaid Ühendriikide presidente, kelle jalg kunagi üle Valge Maja läve on astunud. Üllatuseks oli siiski see erakordselt suur poolehoid, mille Ühendriikide valijaskond Reaganile kinkis ning see imponeeriv toetus, millega rahvamassid oma senist presidenti austasid ja tema tagasitulekule teed rajasid. See ookeanist ookeanini laiuv usaldus Reaganile on seda märkimisväärsem, et presidendi vastu töötasid suured ja hästiorganiseeritud jõud, mis ei olnud mobiliseeritud mitte ainult Ühendriikides vaid ka Moskvas.

Demokraadid tegid hiiglaslikke jõupingutusi, et tõmmata Mondale selja taha ametiühinguid, värvilisi gruppe, naiste organisatsioone, pensionäre, noori, katoliiklasi ja kõiki vasakule kalduvaid elemente. Tõötati vana klassikalise põhimõtte järele, kus manööverdati üksteise vastu valged ja mustad, katoliiklased ja protestandid, mehed ja naised, ametnikud ja töölised, rikkad ja vaesed, kõvakäelise rahvusvahelise poliitika toetajad ja detente entusiastid. President Reagan tehti sõjaõhutajaks, fanaatiliseks antikommunistiks, tuumasõjale tüürijaks, rikaste taskute täitjaks ja vaestelt leivapalukese röövijaks. Teda kujutati eluga kontakti kaotanud raugana, kes on minetanud realiteeditunde, kellel ei ole aimu välispoliitilistest probleemidest ja kes võib meelesegaduse momendil vajutada sellele nupule, mis vallandab maakera hävitava tuumasõja. Ühendriikide kõige mõjukamad suurajalehed „New York Times" ja „Washington Post" andsid oma toetuse Mondale'ile ning Moskva propagandaorelil pandi mängima kõige jämedamad viled kui parteijuht Tshernenko presidendivalimiste eelõhtul deklareeris, et Reagani tagasivalimine toob kogu maailmas kaasa pinevuse märgatava suurenemise.

Kuid Ühendriikide rahvas oli nelja aasta jooksul õppinud Reaganit õigesti hindama ning reageeris kõigile nende Reagani vastastele aktsioonidele kui insinuatsioonikampaaniale. Ameeriklastel oli selge, et nad on õnnistatud Reagani näol mitte ainult meeldiva ja imponeeriva inimesega vaid ka kindlakäelise juhiga, kes tõi Ühendriigid välja majanduslikest raskusist ning kes on teinud vahepeal allakäinud Ameerikast taas selle võimsa ja respekteeritud riigi, nagu seda tunti käesoleva sajandi esimesel poolel. Nähtavasti oli ka Ühendriikide valijaskonnal selge, et kui „teed on halvad, siis tuuakse vanad vankrid välja". Kogenud, kindlakäelist ja kõikjal respekteeritud juhti on Ühendriikidel praegu vaja kui ameeriklased tahavad piiri panna kommunistide revolutsioonilise vallutuste strateegiale ning alustada läbirääkimisi tuumarelvastuse piiramiseks.

Ronald Reagan kinnitas valimiste tulemuste selgumisel, et ta jatkab Valges Majas oma pooleli olevat tööd ja viib selle lõpule. Ta deklareeris pärast seda, kui talle oli valimistel antud rekordiliselt 525 valijamehe häält ning ta oli löönud Mondale 18 protsendiga — 59:41 vastu —, et „te pole näinud veel midagi", millega ta vihjas pooleliolevatele ülesannetele ja andis kaudse tõotuse nende edukaks lõpule viimiseks.

Millised on need eesmärgid ja ülesanded?

Ronald Reagan andis oma programmist kokkuvõtliku ülevaate ajakirjandusele, mainides, et sisepoliitiliselt on tema ja ta administratsiooni eesmärgiks tiivustada majanduselu, mis annab võimaluse uute töökohtade loomiseks. President on põhiliselt maksude tõstmise vastu, kuid ta loodab riigi sissetulekuid tõsta ja defitsiiti vähendada maksude reformiga, millega sunnitakse makse maksma ka neid, kes seni sellest kõrvale on hiilinud. Reaganile on esitatud raskeid süüdistusi sotsiaalabi summade kärpimise pärast, kuid presidendi väljenduste kohaselt tahab ta ainult rakendada vajalikke reforme, et jätta sotsiaalabist ilma neid isikuid, kes pole selleks õigustatud või kes seda ei vaja. Arstiabi alal on valitsuse eesmärgiks kärpida kulusid ning rakendada mõningaid reforme, milleks juba on samme astutud.

Mis puutub välispoliitiliste probleemide lahendamisesse, siis on presidendi esmajärguliseks eesmärgiks tuumarelvastuse kontrolli alal venelastega läbirääkimiste alustamiste alustamine. Selle ülesande praktiliseks teostamiseks kaalutakse Valges Majas erilise suurte võimupiiridega varustatud erisaadiku ametisse nimetamist, kes koordineeriks Ühendriikide ja N. Liidu vahelisi läbirääkimisi ning aitaks läbi murda bürokraatlikust masinavärgist. Kuid presidenti ootavad suured ülesanded ka Kesk-Ameerika ja Lähis-Ida umbsõlmede lahendamisel ning siin võivad tema tööd ja tegevust tunduvalt takistada Esindajatekoda ja Senat, kus paljud rahvasaadikud on pahempoolsete ideoloogiate ja marksistliku propaganda mõju all.

Kuid Ronald Reagan on alati olnud optimist — optimistlike mõtetega ja suurte plaanidega asub ta ka järgmise nelja-aastase valitsemisperioodi juurde. Ta käed on nüüd vabamad kui esimese perioodi jooksul, kuna tal pole vaja siiasinna head nägu näidata, et valimistel mitte eemale peletada valijaid. Ta käsutuses on põhiliselt sama tugev ja jõuline meeskond, kes teda abistas esimese nelja aasta jooksul. Ning venelastega läbirääkimistele asumisel peavad Kremli võimumehed arvestama, et Ühendriigid ei ole enam paberist tiiger, vaid sõjaliselt tugev maailmajõud, keda ei saa enam edasi-tagasi jükata ja ignoreerida ning keda ei tohi alahinnata.

K. A.

Akadeemiline juubel

KORPORATSIOON SAKALA — 75

Kirjanduslik auhind Euroopasse

14. novembril täitus 75 aastat sellest päevast, millal Tartus peeti Korp! Sakala esimest balli. Suur ja pidulik sündmus kujunes traditsiooni kohaselt korporatsiooni vanuse tähistajaks, kuigi tegevus oli varem alustatud ja isegi põhikiri tolleaegse valitsuse poolt kinnitatud. Nüüd toimub juubeli tähistamine Torontos ühiselt Kanada ja USA koondiste osavõtul. Sel puhul on ka vil! Samuel Koogi Mälestusfondi nimelise kirjandusliku auhinna määramine Euroopast ootatavale laureaadile. Juubeli tähistamine leiab aset ka Rootsis, Inglismaal, Saksamaal ja Austraalias kohalike Sakala perede poolt.

Juubelipidustused Torontos toimuvad nii Tartu College'is kui King Edward hotellis, mis on väljastpoolt saabuvate piduliste majutamiskohaks. Suurem kogu sakalanuseid koos oma daamidega saabuvad pidustuste ajaks juba 22-ndal skp. Reedel, 23. toimub pärja asetamine langenud ja kadunud vendade mälestuseks vil! S. Koogi urni juures Peetri kiriku mälestusmüüri jalale. Samal õhtupoolikul on pildistamine King Edward hotelli aulas koos järgneva kokteil-tunniga. Seejärele on sama hotelli suures saalis juubeliball koos õhtusöögiga.

Laupäeval, 24. skp-l. kell 11 hommikul toimub aastapäevaaktus Tartu College'i aulas. Aktusel kuulutatakse välja ka vil! Samuel Koogi Mälestusfondi kirjanduslik auhind laureaadile, kes elab Euroopas. Hiljem on samas pidulik korporatsiooni koosolek, millele järgneb vennastuspidu ja omavaheline koosviibimine. Daamid aga sel ajal võtavad osa balleti etendusest O'Keefe Centre'is. Järgmisel hommikul on traditsioonikohane kaatripäev ja siis külaliste saatmine koduteedele.

☆

Korp! Sakala asutamise aeg langes kokku tolle ajajärguga meie kodumaal, millal tsaarivalitsuse tegevus oli poliitiliselt väga vankumas jalul. 1905-nda aasta revolutsioonilised sündmused oma rahutuste ja mässudega riivasid ka Eestit ja maal võimutsenud saksa rüütelkond mõisnikega ei saanud enam pidurdada eesti rahvuslikke isetegevuspüüdeid. Arkamisaeg oli rahvale loonud oma kindla raja ja sihi. Tolleaegne väike eesti haritlaskond oli koondunud peamiselt Tartus asuva Eesti Üliõpilaste Seltsi ümber ja püüdles omale saavutada kasvava haritlaskonna organiseerimist Tartu oludes tuttava korporatiivse vendluse raamides. Varasemad üritused kutsuda ellu esimene eestlasist koosnev korporatsioon Viliensise nime ning omaksvõetud sini-must-valge trikoloori all luhtusid täielikult kohalike saksa võimukandjate survel. Ei saadud aga keelata eestlaste kogunemist akadeemilise seltsi kujul. Ometi jatkusid püüdlused muutmaks organisatsiooni korporatsiooniks, sihiga suurendada vendluse arendamist oma liikmeskonnas. Ja lahedamate poliitiliste olude saabudes eraldus osa EÜS liikmeskonnast juba 1907-ndal aastal, luues Tartus esimese eestlaste korporatsiooni Fraternitas Estica nime all.

Ometi jatkus EÜS raames veel püüe selts kujundada Viliensise nime all korporatsiooniks. Selleks ajaks oli aga, just Jaan Tõnissoni mõjutusel, korporatiivne kujundus eitavaks peetud. Seega tuli uus pereheitmine teostada, kus omavahelist vendluse mõtet pooldavad üliõpilased ja nii mõnigi vilistlane pidid seltsist eemalduma loomaks oma korporatsiooni Sakala sini-violett-valge trikoloori all. Viimased katsed sobitada koostöölist kompromissi ei andnud tulemusi ning ei saadud ka luba kasutada Viliensise nime ega värve.

Nii juba 1908. aastal esitas grupp endisi EÜS liikmeid avalduse oma põhikirja kinnitamiseks ja alustati oma tegevust. 3. juulil 1909 Tartus toimunud laulupeol esineti juba avalikult oma värvide all pidustuse korrapidajaina, äratades suurt tähelepanu ja elevust. 14. novembril aga peeti oma konvendi korteris, Holmi tän. nr. 12 esimene ball, — mis kujuneski aastapäevade aluseks.

Suure krundi ostmine Veski tänaval oma kodu rajamiseks oli julgeks sammuks noorele korporatsioonile. Ometi oli see samm suureks ergutajaks liikmeskonna kasvamisel. Tuntud Soome arhitekt Armas Lindgren, saanud kuulsaks juba Tallinna Estonia ja Tartu Vanemuise kujundajana, valmistas Korp! Sakala maja plaanid ja isegi detailsed joonised sise-kui ka välisdekoratsioonide jaoks. Tema kavade järele oli valmistatud ka majaesine raudaed. Hoone ehitamine läks maksma oma 40.000 kuldrubla, mis tol ajal oli vägagi suur summa. Kümme sakalanust käendasid vajaliku laenu ning iga liige pani oma piskust tudengirahast 100 rubla omapoolseks panuseks ilusa kodu loomiseks. Sakala Maja valmis 1911. aastal ja selle õnnistamisel teati, et maja oli rajatud kindlale kaljule. Korp! Sakala oli uhke oma kodule, mis oli väärikaks naabriks EÜS-i algkodu hoonele üle Kastani tänava.

Nagu kogu Eesti rahvas ja riik pidid vastu võtma rängad hoobid oma ajaloolistelt vaenlastelt, nii ka Korp! Sakala ei pääsenud oma vereohvrite kandmisest. Viimase suure sõja läbi kannatas uhke Sakala kodu Veski tänaval kahjutule tagajärjel. Aga see hoone on siiski ka nüüd seismas korrastatuna omal kohal, ootamas oma pere kunagist naasmist kodumaale, et alustada uuesti ühe akadeemilise korporatsiooni edasist arengut oma rahva ja kodumaa hüvanguks. Nagu seda oli püütud teha nendel aastatel, mil Eesti oli vaba ja iseseisev riik.

Sakalanused olid aastate jooksul andnud mitmel alal oma väärika panuse kodumaa ja rahva hüvanguks. Korp! Sakala ridadest sirgus suurel hulgal mehi juristidena (O. Rütli, J. Sepp, K. Grau, Th. Rõuk, A. Sirk, P. Telg jt.), riigitegelastena (A. Jürman, J. Holberg jt.), silmapaistvate kultuuritegelastena (A. Jung, H. Visnapuu, R. Kangro-Pool, O. Mamberg jt.) Aga Sakala read sisaldasid ka terve hulga silmapaistvaid sõjamehi, nagu kindralid J. Laidoner (vaikiva ajani), J. Soots, P. Lill, kol. Kubbo, kol. ltn. H. Riipalu, kol. ltn. A. Mere ja paljud teised, kes oma panuse olid andnud kas Vabadussõjas, iseseisvuse õitsevail aastail või Teises maailmasõjas ohverdanud oma elu ja tervist ustavate vendadena ja korporantidena oma rahva ja kodumaa eest. Siberis ja Sarmaatia lagendikel on paljude sakalanuste ristideta haudu. Ent mälestus neist ei kao!

Pagulaspõlves pole Korp! Sakala pere oma sihte, püüdeid ja aateid unarusse jätnud. Torontos oli Sakala pere esimeseks organisatsiooniks vabas maailmas, kes omandas taas oma kodu Earl tänaval, milleks jällegi enamik liikmeid panid oma 100 dollarit ühislaekasse väikese Sakala Maja omandamiseks. Kui see hoone oma mahult tundus jäävat väikeseks, siis oli Sakala pere alustamas uue kodu loomist, mis kaasakutsutud teiste akadeemiliste organisatsioonide abil kerkis uhkeks Tartu College'i hooneks Bloori ja Madisoni tänavate nurgal. See uus kodu sai aluseks Tartu Instituudi loomisele ja tegevusele. Ja samast tüvest hakkab hargnema Eesti Õppetool Toronto Ülikooli juures, mis peab kujunema Eesti teaduskliku ja akadeemilise elu kandehälliks, et oleks algrakuks oma teadmiste, teaduslike kogude ja arhiividega sobivaks talletamiseks Vaba Eesti hüveks Tartu Alma Materi raames, siis, kui pikemate aastakümnete möödudes avaneb eesti kodurahvale võimalus taas alustada vabalt hingamist — vabana slaavi mõjudest.

Korp! Sakala on 75 aastat vana — ja ülegi veel.

Vivat, crescat, floreat — in aeternum!

Vil! H. Meret.

Värskemad uudised loete „VABA EESTLASEST"

VALVEARST NÄDALALÕPUL

17. ja 18. nov.
dr. A. Rebane, tel. 461-6383

24. ja 25. nov.
dr. R. Pahapill, tel. 921-7777

Sotsiaalne-moraalne skandaal USA's

WASHINGTON — USA katoliku piiskopid ütlesid, et Ühendriikidas laialt levinud vaesus, suur töötus ja mitteküllaldane sotsiaalabi on „sotsiaalne ja moraalne skandaal", mis nõuab hädapäraseid reforme.

Jaapani lennukid jälitasid Nõukogude pommitajat

TOKIO — 40 jaapani võitluslennukit ajasid taga N. Liidu pommitajat, mis rikkus Jaapani õhuruumi. Jaapani kaitsejõudude esindaja ütles, et üks üheksast N. Liidu pommitajast, mis lendas Lõuna-Korea ja Jaapani vahelises internatsionaalses õhukoridoris, pöördus põhja poole üle Okinoshima saare vaatamata raadio kaudu tehtud korduvaile hoiatustele. Lõpuks Jaapani lennukid läksid laiali ja ka N. Liidu lennuk lahkus.

EAK loterii „Ehatares"

Laupäeval, 3. nov. keskpäeval toimus „Ehatare" ruumis Eesti Abistamiskomitee Kanadas ennejõulune loterii. Osavõtt oli rohke, oli ka kaugemalt külastajaid, eriti neid, kel on omakseid „Ehatares". Samuti oli EAK'le tehtud rohkeid annetusi loteriiks. Huvi sündmuse vastu oli suur, paari tunniga olid loteriipiletid läbi müüdud.

Kommentaarid

(Algus lk 2)

Lääneriikide abistamisorganisatsioonide esindajad mainivad, et põuast ja valitsuse ükskõiksusest ja hoolimatusest tingituna kannatab nälja all 6,4 miljonit inimest, kellest suur osa paratamatult sureb, kuna abi on jäänud hiljaks. On neid, kes isegi kahtlustavad, et Etioopia marksistlik valitsus, kellel on erakordselt tihedad sidemed N. Liiduga, näljutab sihilikult põhjapoolsete maakondade elanikke, kuna need ei poolda Etioopia marksistlikku riigikorda, mis allub praegu sõjaväelastele, kes valitsevad maad Ajutise Sõjaväelise Haldusnõukogu sildi all. Tegelikult on diktaatorlik võim koondatud haldusnõukogu esimehe Mengistu Haile Mariam'i kätte, kes on viinud riigi täielikult Moskva sõiduvette.

Lääneriikide võimud ja abistamisorganisatsioonide juhid kritiseerivad valusalt Etioopia praegust rezhiimi, kes kulutas käesoleval aastal 200 miljonit dollarit selleks, et pühitseda suurte paraadide ja pidustustega marksistliku süsteemi kehtestamise 10. aastapäeva Etioopias, kuid ei leidnud ühtegi penni selleks, et abistada oma nälgivaid elanikke. Nälgivatele suudele ei ole tulnud abi Mengistu sõpradelt N. Liidust, kes teatavasti ise kannatavad toiduainete nappuse all ja ostetakse oma elanikele leiba Ühendriikidest ja teistest lääneriikidest.

Samal ajal, kui lääneriikidest saabuvad suured transportlennukid üksteise järele toiduainetega ja muu varustusega surmasuus vaevlevatele hädalistele, on Moskva kohale saatnud ainult mõned lennukid ja veoautod, et läänemaailmast saabunud toitu laiali vedada. Sealjuures tuleb küsida, kas see toit toimetatakse õigesse kohta, kuna antikommunistlike suguharude näljasurma suretamine on ka Moskva huvides. Kremlil on väga suured ja põhjalikud kogemused selliste asjade ajamisel, kuna Stalin näljutas teatavasti omal ajal surnuks miljonid ukrainlased, kes ei tahtnud liituda kolhoosisüsteemiga.

AMI

Mart Nikluse sünnipäeva meeleavaldus N. Liidu saatkonna ees Stokholmis. Foto: H. Trummer

Hulljulge pastor Eestis:

Korea lennuk tunnistus saatana rahutööst

„Eesti Kirikus" nr. 3/1984 on avaldatud pikem kirjutus (40 lk) „Mis on rahuks vaja?" Urvaste koguduse aseõpetajalt Harri Mõtsnikult (s. 1928). Kirjutus sisaldab väga ägedaid seisukohavõtte kommunismi, N. Liidu poliitika ja praeguse olukorra kohta Eestis. Avaldame sellest artiklist (peetud jutlused?), mis on peajoontelt usundline, iseloomustavamaid katkendeid:

„Rahu ei ole määritletav välise olukorraga, kui parajasti sõda ei toimu. Nii otsustades Iisraelis peaks praegu olema rahu. Nõukogude Venemaal aga, võideldes kogu kristliku maailma vastu — sõjaolukord. Rahu pole ka siis, kui inimesi lausa ei tapeta, maju ei purustata, aga ebaõiglus tuleneb suhetest rahva ja valitsejate vahel."

„Eesti kristlased on valiku ees: kas minna koos antikristusega ja jumalatu elulaadiga — muutuda sovjetikuteks —

või koos Jeesus Kristusega saada Jumala lasteks ja taevariigi pärijateks.

Nii või teisiti, kolmandat võimalust ei ole. Kompromiss saatanaga pole lubatud. Otsene koostöö, ükskõik, kui tagasihoidlik see ka pole, tuleb kasuks saatanale, sealhulgas avalikud kokkutulekud, konverentsid, kokkulepped, lepingud."

„Korea reisilennuki allatulistamine on tunnistus saatana rahutööst, kus külmavereliselt süütud inimelud, sealhulgas naised ja lapsed, ohverdati saatanale, tema riigi julgeoleku kindlustamise huvides."

„Minu põlvkonnal on mälestusi Eesti Vabariigi päevilt, millal sündisin, oma lapsepõlve ja nooruse veetsin.

See on mulle väga kallis, püha. Selle mälestuse rüvetamine kutsub esile protestitunde. Arvan, et mälestus iseseisvast Eesti Vabariigist on püha igale tõelisele eestlasele.

Sellepärast, on Jumala abiga ja isade verd valades see võideldi kätte paljude lahingutega Vabadussõjas."

„Eesti Vabariigi ja Nõukogude Venemaa vaheline rahuleping kirjutati alla 2. veebruaril 1920. Sellega tunnustas Nõukogude Venemaa Eesti Vabariigi iseseisvust ja loobus igaveseks ajaks Venemaa suveräänsetest õigustest Eesti üle. See Tartu rahuleping kehtib juriidiliselt ka praegu ja sellepärast on meie kõikide ülesandeks nõuda selle lepingu täitmist Nõukogude Liidu poolt."

„Kui Karl Marxi kommunismi manifestatsiooni järel räägiti „tont käib ümber Euroopa — kommunismi tont", siis nüüd see tont on saanud inimese kuju.

Afganistani tsiviilelanike vastu peetav sõda, rahva ülestõusu mahasurumine Poolas, Korea reisilennuki allatulistamine, inimõiguslaste vangistamised Balti riikides,

viimastes status quo vägivaldne säilitamine ja majanduse ekspluateerimine, kodumaa militariseerimine — räägivad hoopis muust kui rahuarmastusest."

„Kurjust toitvaks pinnaseks on marksistlik-leninistlik ideoloogia, mis mitte ammu on võimaldanud toime panna ennekuulmatuid roimi inimkonna vastu. Seda tehakse ka praegu, näiteks eelnimetatud sõjalistes ja vägivallaaktsioonides võõrastes maades, aga samuti omal maal."

Vastates „ateistist riigivõimu esindaja" küsimustele, mis toodud ära kirjutuse järelsõnas, ütleb autor muuseas:

„Põhiseaduse järgi Kirik on lahutatud riigist. Minu arusaamise järele peaks Kirik olema täielikult iseseisev.

Tegelikult on see pettus. Riik on vabanenud kõigist kohustustest, aga säilitanud õigused Kiriku clusse vahelesegamiseks, kontrolliks. Ta teostab seda varjatult oma salateenistuste kaudu. Rahvale ei ole see teada. . . .

Evangeeliumi on võimalik kuulutada ainult kirikukantslist. Kui ateistid räägivad usuvabadusest, siis on see kõige inetum vale. Mis vabadus see on, kui seniajani pole lubatud trükkida Piibleid ja laulu-raamatuid, isegi mitte M. Lutheri 500. aasta juubelisünnipäevaks."

„Kui (Pushkinist) Eestisse tulin, leidsin eest inimvihkajaliku atmosfääri. Hakkasin mõistma, et kurjuse juured on seadustes. Need lausa ahvatlevad ja sunnivad kurjuseks. Jõuluõhtul, näiteks, koolilapsed viibisid Urvaste kirikus, kuhu nende muusikaõpetaja oli kutsunud vaimulikku laulu ja orelimängu kuulama. Tagajärjeks oli, et lapsi karistati käitumishinde alandamisega. Muusikaõpetaja vallandati. Mis veel inetum: lapsi kästi oma õpetaja peale, kes neid kirikusse oli kutsunud, kaebusi kirjutada."

„Nõukogude Liidus puudub rahvakontroll ehk nn. avalik arvamus riigijuhtide tegevuse üle. See võimaldabki valetada, petta ja vägivalda kasutada nii palju kui süda soovib.

Näiteks juba üle poole aasta vaevleb vanglas neli inimõiguslast. Väga vähe teatakse sellest. Riik os huvitatud nende kinnipidamisest ja varjab seda rahva eest. Mispärast? Vastus on ainult see: asi ei ole puhas ega õige, kardetakse tõde."

„Arvate, et minul on kerge näha seda häda ja viletsust, mis meil Eestis valitseb. Võõras võim ja võõrad inimesed valitsevad maad. Ebavõrdsus inimeste vahel, vabaduse puudumine. Kultuuris ja mentaliteedis silmnähtav mandumine, venestamine. Rääkimata külaelust, millest on järele jäänud vaid varemed."

Langenute mälestamine Peetri kirikus

Peetri koguduses mälestati möödunud pühapäeval Kanada langenute mälestamisepäeval kõiki Eesti eest langenuid selleks peetud sõdades langenute mälestamise jumalateenistusel. Teenis õp. E. Heinsoo, laulis koguduse koor Cantate Domino R. Toi juhatusel ja orelisaatel.

Jumalateenistus algas Soomepoiste Klubi ja T.E. Võitlejate Ühingu lippude sissetoomisega, nende järel Soomepoiste Klubi ja T. E. Võitlejate Ühingu esimehed E. Marten ja Ü. Tamre pärjaga, mis asetati monumendi kõrvale altarile.

Oma jutluse alguses õp. E. Heinsoo tervitas külalisi sõjasangareid, öeldes et iga rahvas mälestab sõjakangelasi. Ka meie keskel on sõdureid, kes on läbi teinud sõjaristsed. Täna mälestatakse neid, kes langesid võitlustes, mälestame ja austame meie langenud rahvuskaaslasi. Teame, mis on sõda, veel rohkem võiksid kõnelda sellest need, kes on elanud kaevikuelu surmavarjuorus.

Täna meenutame kuis koolipoisid kõrvuti hallipäiste meestega võitlesid Eesti eest, samuti ka viimases sõjas. Tänu eesti sõdureile ja Jumalale võime täna siin koos olla. Peame kinnitama oma usku, et Kodumaa kord vabaks saab. Täna on kristlike rahvaste leinapäev, ainus lohutus siinseile on, et järgneb teine, igavene elu. Õp. Heinsoo soovis, et Issand juhiks me rahva õiguse pühale maale. Täna aga sunnime langetama oma pea nende monumentide ja haudade ette, mis meie silmade ette mälestusist tõusevad.

Sõdades langenute mälestamisel ütles Ü. Tamre, et täna mälestame neid, kes langesid võitluses, kes jätsid ohvriks oma elu. Segakoor Cantate Domina laulis dr. R. Toi juhatusel „Requiemi" ja õpetaja pidas mälestuspalve, misjärel laulsid Eesti hümni.

Sõdades langenute mälestuspäeval mälestasid paljud oma sõdades langenud omakseid.

Teadete osas ütles õpetaja, et kogudus hakkab külastama kõiki üle 80-aastasi liikmeid jõulutervituse ja kingitusega. See toimub laupäeval, 15. dets. ennelõunal.

Lõpulauluna alustas koor koraali „Õiguse Pühale maale", kus neljanda salmiga ühines ka kogudus ja mis kujunes eriti võimsaks hümniliseks kreedoks: „Sellega Sa juhi me rahvas ja maa õiguse pühale maale."

Pärast laulu viidi lipud tseremoonia korras kirikust.

EKN tänu

Eestlaste Kesknõukogu Kanadas tänab järgmisi ettevõtteid ja isikuid nende annetuste eest meie Talvekuu peol toimunud loteriile: Roneem's Bakery, Ratas Optical, Scandinavian Shop, Broadview Delicatessen, Estoprint Ltd., pr. M. Usin, pr. O. Kraav ja EKN-u liikmed.

RATAS OPTICAL
219 DANFORTH AVENUE
TORONTO, ONTARIO M4K 1N2
465-6251

Täidame täpselt igat liiki prilli-retsepte, näit. „cataract" tüüpi. Suur valik lasteraame, spordi kaitseprille ja parimas kvaliteedis päikeseprille.
Raamid peamiselt Euroopast, alates $12.— kuni $200.—
Hinnasoodustus kaasmaalastele 10%
Täidame ka kodumaiseid retsepte ja soovikorral saadame ära.

Läti äri
DOWNTOWN WOOLS ARTS & CRAFTS
Uus aadress: ARCADE BUILDING — Tel. 368-5011
Sissekäik: 74 Victoria St. (1. tän. Yonge'st idapool ja 1 tän. Queen'ist lõunapool) Postiaadress: 137 Yonge St., „Shopping Mall", Toronto M5C 2A5
Räägalikus valikus imporditud lõngu igaks otstarbeks. Haapsalu rätiku lõng. Linaseid materjale. Kanvaa ja palju muud. SKANDINAAVIAST HUVITAVAID MATERJALE KÄSITÖÖKS MUSTRIGA. Tasuta õpetamine ja nõuanne. Külastage meid. Soodsad hinnad.
Avatud: esmasp.—reedeni 9.30—6, laup. 9.30—4.

OLD MILL TAILORS
7 RIVERVIEW GARDENS, TORONTO
(1 plokk läänepool Jane'i, Bloori läheda!)
TEL. 769-9535
DAAMIDELE ja HÄRRADELE ÕMBLEMINE TELLIMISTE JÄRGI
RUDY SCHNEIDER

VABA EESTLANE
kaks korda nädalas

	Maksab Kanadas:	Väljaspool Kanadat:
Aastas	$54.—	$68.—
Poolaastas	$30.—	$37.—
Veerandaastas	$16.—	$19.—

I KLASSI POSTILE LISADA SAATEKULU JÄRGMISELT:

	Kanadas:		USA-s:
I klassi postiga (kiripostiga):			
aastas	$59.—	+ $42.—	$47.—
poolaastas	$32.—	+ $21.—	$24.—
veerandaastas	$17.—	+ $10.50	$12.—

VÄLJASPOOL KANADAT ja USA-d:
LENNUPOSTIGA aastas $132.—, poolaastas $69.— ja veerandaastas $36.—

Aadressi muudatus 70 centi. Üksiknumbri hind 70 centi
USA aadressidele „ZIP CODE"

Kanada aadressidele palume märkida „POSTAL CODE" ja pangatshekk või rahakaart kirjutada FREE ESTONIAN PUBLISHERS nimele.

Tellimine saata:
VABA EESTLANE
1955 Leslie St., Don Mills, Ont. M3B 2M3

Palun mulle saata VABA EESTLANE aastaks / poolaastaks / veerandaastaks — tavalise / kiripostiga alates ..... 19..... Tellimise katteks lisan $..... siinjuures rahas / tshekiga / rahakaardiga. **(Raha saata ainult tähtkirjas).**
Nimi .....
Aadress .....
.....
.....
.....

UNUSTAMATA ABIKAASA, HEA ISA, ARMAS POEG JA VEND

TIIT ERIK LIND

sündinud 7. oktoobril 1944 Stokholmis
Lennuõnnetuse tagajärjel kaduma jäänud 3. novembril 1977.
Põrm leitud 9. novembril 1984 Wawa juurest Ontarios

Sind mälestavad sügavas leinas

ABIKAASA
lapsed ERIK ja KRISTINA
ISA ja EMA
vend TÕNIS perekonnaga
OMAKSED Kodu-Eestis

ARMAST SUGULAST JA RISTIEMA

SELMA MIKIVER'i

sündinud 17. mail 1903 Eestis
surnud 13. novembril 1984 Torontos

mälestab kurbuses

MARJU PEDJASE perekonnaga

Ärasaatmine laup., 17. novembril kell 10 homm. Murray E. Newbigging matusemajas, 733 Mt. Pleasant Rd., sealt Mt. Pleasant kalmistule.

12. NOVEMBRIL 1984 LAHKUS IGAVIKKU TORONTO EESTI ÕNGITSEJATE JA JAHIMEESTE KLUBI JUHATUSELIIGE

JUHAN KÄIS

Avaldame kaastunnet perekonnale

KLUBI JUHTKOND ja LIIKMESKOND

Eesti Demokraatliku Unioni sekretäri

JUHAN KÄIS'i

mälestab kurbuses

EDU KESKJUHATUS ja KANADA OSAKOND

Oma liiget

lm. JUHAN KÄIS'i

ja

lm. LEONHARD JAANIMÄGI

mälestab leinas

EESTI OHVITSERIDE-KOGU KANADAS

Armast vilistlast

JUHAN KÄIS'i

mälestab kurbuses

H. TREFFNERI GÜMNAASIUMI VILISTLASKOGU

Meie keskelt lahkunud

JUHAN KÄIS'i

mälestab leinas

EESTI JÕUSTEADLASTE ÜHING KANADAS

Armast sõpra

JUHAN KÄIS'i

leinavad kurbuses

perekond K. AUN
perekond E. TIMUSK
perekond J. TIMUSK

Armast naabrimeest ja sõpra kodumaa päevilt

ILARIUS ARMUAND'i

mälestavad kurbuses

JAKOB ja LEIDA ONNIS

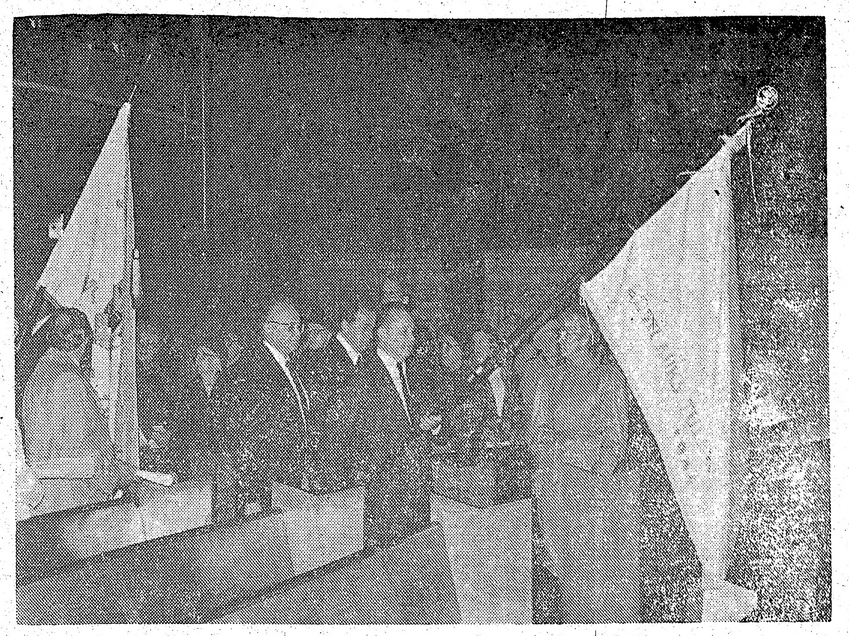

Peetri kirikus tähistatud sõdades langenute mälestuspäeval toodi pidulikult kirikusse Soomepoiste Klubi ja T.E. Võitlejate Ühingu lipud. Foto: Vaba Eestlane

Mälestame kurbuses armast

AINO KUUSKAND'i

ja avaldame südamlikku kaastunnet poeg VELLO'le

VELLY ABOM
AGNES ja HERBERT MÄND
ASTA ja ERNST MUMM

Vabadussõja alguse aastapäev Montrealis

Montreali Eesti Võitlejate Ühingu ja skautlike noorte ühisel korraldusel toimub laupäeval, 24. novembril kell 18.30 Motreali Eesti Jaani kiriku saalis Vabadussõja alguse 66. aastapäeva ja skautlike noorte vanematepäeva tähistamine. Aktus algab skautide ja gaidide avatseremooniaga — lippude sissetoomise ja tõotuse andmisega sinimust-valgele lipule, millele järgneb palvus kodumaale õpetaja Heino Laaneotsalt.

Aktusekõnelejaks on dr. Tiit Kauri — Rootsist ja major Toomas Ruberg Ottawast, kes annab lühikese ülevaate „Kanada lennuväest ja selle varustus". Sellele järgneb skautide ja gaidide päevakohane põimik, kus gaidid Ingrid ja Tiina Sirgo kannavad ette oma luuletusi.

Aktuse järel on kohvilaud, millest palutakse kõiki Montreali eest' lasi osa võtta.

Eestlaste poolt eelistatud ja traditsiooniliseks kujunenud

MATUSEMAJA

Matusemaja on üle 115. aasta teeninud Metropolitan Torontot sama perekonna poolt väljakujunenud traditsioonidega. Moderniseeritud avarad ruumid, kvalifitseeritud personal ja küllaldaselt parkimiseruumi.

Väärikas teenimine

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOMES LTD.

T. L. MORRISON — Funeral Director
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5
Telefon 924-1408

Eesti Sihtkapital Kanadas

Annetused, testamendi-pärandused ja mälestusfondid on tulumaksuvabad. Suunake oma annetused noortele ja teistele eesti organisatsioonidele

Eesti Sihtkapital Kanadas

kaudu tulumaksuvaba kviitungi saamiseks. — Eesti Maja, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6

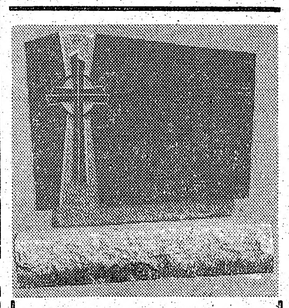

HAUAKIVID
Eesti ettevõte
YONGE MEMORIALS LTD.
2044 Yonge St. Toronto, Ont. M4S 1Z9
(Davisville & Eglintoni vahel)
Tel. 487-2147

Lein on ohtlik, isegi surmav

Lein võib teha inimese haigeks ja koguni raskel juhul põhjustada enneaegset surma. Seda on paljud varem oletanud, aga nüüd on see ka teaduslikult kindlaks tehtud.

Ameerika meditsiiniline ajakiri „Jama" avaldas hiljuti uurimuse meestest leskedest, kelle naised olid surnud rinnavähi kätte. Uurimusest selgub, et nende meeste immuunkaitse haiguste vastu valgete vereliblede näol jäi palju nõrgemaks. Valgete vereliblede võime infektsioonide vastu võitlemiseks oli raske leina puhul palju väiksem varasemast. Nõrkemine tuli harilikult umbes kuu aega pärast rasket shokki ja kestis umbes aasta aega.

Sarnased probleemid on varem avastatud imikute juures, kes viibivad institutsioonides halbade tingimustega. Ka nende juures jääb immuunkaiste kiiresti palju nõrgemaks ja nad langevad kergemini infektsioonide ohvriks.

Paljud teadlased on nüüd veendunud, et on selge seos aju ja immuunkaitse võitlusvõime vahel, või nagu keegi seda väljendas: Mida rõõmsam sa oled, seda aktiivsem on sinu immuunkaitse.

Üks teine uurimus pisut teisest vaatevinklist näitab täpselt sama asja. Mees-leskedest üle 55 eluaasta sureb esimese kuue kuu jooksul pärast naise surma 40 protsenti rohkem kui vastavas abielus elavate meeste grupis. Samuti on konstateeritud, et üldine tervislik seisukord on hoopis halvem umbes kahe kolmandiku juures neist naistest, kes viimase aasta jooksul on kaotanud oma mehe.

Pärast niisugust kaotust muudavad lesed tihti oma varasemaid elukombeid ja omandavad uusi kahjulikumaid. Paljud hakkavad suitsetama, jooma või tablette kasutama.

Paljud kehalised haigused tulevad esile lühikest aega pärast suuremat kaotust. Missugune haigus inimest tabab on väga erinev — see oleneb omakorda isiklikest omadustest ja pärimisteguritest. Aga ilmselt võib esineda igasuguseid haigusi bronhiidist vähini. Teine asi on, et immuunkaitse üldine nõrgenemine vanusega teeb eriti selgeks seose vanemate inimeste leseks muutumise ja haiguste tekkimise.

Leinateateid

Lakewoodis suri 27. augustil Eleonore Keinast, sündinud 13. aprillil 1907 Eestis.

Baltimores suri 9. septembril Herbert Born, sündinud 3. detsembril 1900 Sindis.

Burbankis Californias suri 2. septembril Ivar Nõu, sündinud 5. detsembril 1928 Tallinnas.

New Yorgis suri 7. septembril Therese Perli, sündinud 15. veebruaril 1902 Tartumaal.

KIRIKUD

TORONTO EESTI SEITSMENDA PÄEVA ADVENTKOGUDUS
804 Broadview Avenue

(ailmaaraudteejaama vastas Eesti Maja poole). Abijutlustaja telefon 626-3417.

Laup., 17. nov. kell 9.30 hommikul piibliklass ainel: Vahemees.

Kell 11 hommikul JUMALATEENISTUS.

Kõik teretulnud!

4812 YONGE STREET
(Sheppardi lähedal) **221-1159**
R. S. KANE
Funeral Directors
WILLOWDALE ONTARIO

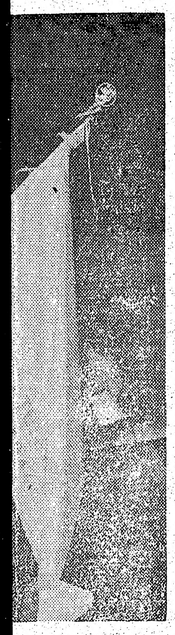

Soomepoiste Klubi ja
Foto: Vaba Eestlane

sõja alguse
ev
lis

Eesti Võitlejate Ühin-
e noorte ühisel kor-
b laupäeval, 24. no-
18.30 Motreali Eesti
aalis Vabadussõja al-
tapäeva ja skautlike
atepäeva tähistamine.
skautide ja gaidide
aga — lippude sisse-
otuse andmisega sini-
ipule, millele järgneb
naale õpetaja Heino

elejaks on dr. Tiit
tsist ja major Toomas
vast, kes annab lühi-
„Kanada lennuvägi
tus". Sellele järgneb
gaidide päevakohane
gaidid Ingrid ja Tiina
ad ette oma luuletusi.
el on kohvilaud, mil-
kõiki Montreali eest'

tkapital Kanadas

estamendi-pärandused
ndid on tulumaksu-
ake oma annetused
istele eesti organisat-
ioonidele

tkapital Kanadas

naksuvaba kviitungi
Eesti Maja, 958
Ave., Toronto, Ont.
M4K 2R6

urmav

skel juhul põhjustada
ud, aga nüüd on see

näitab täpselt sama
skedest üle 55 eluaas-
ese kuue kuu jooksul
surma 40 protsenti
vastavas abielus ela-
grupis. Sämuti on
t, et üldine tervislik
oopis halvem umbes
iku juures neist nais-
nase aasta jooksul on
mehe.
gust kaotust muuda-
ri oma varasemaid
ja omandavad uusi
i. Paljud hakkavad
oma või tablette ka-

alised haigused tule-
kest aega pärast suu-
t. Missugune haigus
on väga erinev — see
orda isiklikest oma-
ärimisteguritest. Aga
esineda igasuguseid
iidist vähini. Teine asi
nkaitse üldine nõrge-
ega teeb eriti selgeks
ate inimeste leseks
haiguste tekkimise.

221-1159

ONTARIO

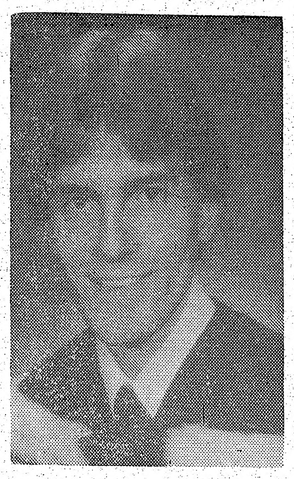

HENRY FRANK RAUD

Sündinud 17. juunil 1962. a. Torontos. Lõpetas Midland Avenue Collegiate Institute'i 1980. a. Ontario Scholar'ina. Saanud sisseastumise ja nelja-aastase Canada Continental Corporation stipendiumid Toronto ülikoolis õppimiseks. Lõpetas 1984. aastal B. Sc. kraadiga raaliteaduse ja matemaatika aladel. Töötab Bell-Northern Research Ltd. firmas Torontos. Akadeemiliselt kuulub Korp! Vironiasse.

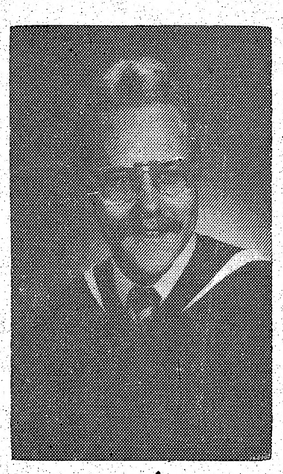

ERIK PRIIT REITAV

Sündinud Torontos 25. augustil 1961. a. Lõpetas George S. Henry Secondary School'i 1980 ja York ülikooli B.A. kraadiga majandusteaduse alal 1984. a. Kavatseb edasi õppida samas ülikoolis magistrikraadi saavutamiseks. Akadeemiliselt kuulub Korp! Vironiasse.

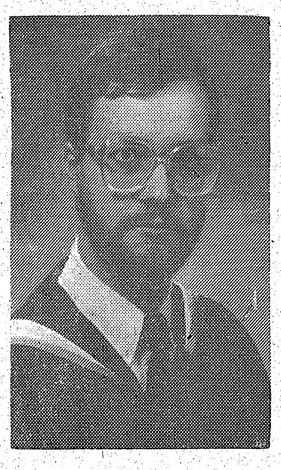

MIHKEL TOMBAK

Sündinud Torontos 1959. a. Saanud Toronto ülikooli astumiseks Woodward Haynes'i stipendiumi. Lõpetas 1981. a. tsiviilinsenerina B. A. Sc. kraadiga. Saavutas M. B. A. kraadi York ülikoolis 1984. a. Teaduslikuks tööks oli „An Algorithm for Scheduling Petroleum Pipeline Shipments". Jätkab õpinguid stipendiaadina (Dean's Fellowship) doktorikraadi saavutamiseks Wharton School of Business juures, University of Pennsylvania. Akadeemiliselt kuulub Korp! Vironiasse.

◍ Oktoobri lõpul toimus Stokholmi Eesti Majas Eesti Kultuuri Koondise korraldusel ning Stokholmi Eesti Teatri kaastegevusel teatriõhtu, kus teatrialbumi lehed muutusid taas elavaks uuesti lavastatud stseenideks vajalike helitaustade ja kommenteeritud valguspiltide näol. Kaastegevad olid Lensi Römmer, Epp Lohk, Heljo Mängel-Sundsvik, Edmar Kuus, Uno Tõnisson ja Väino Konga.

◍ Triinu Etnograafilise Ringi korraldusel toimub Stokholmis igal teisipäeval niplispitsi kursus. Juhatajaks on Milla Pärtma.

Kotkajärve ball

Suurim eesti noorte vabaõhupiirkond vabas maailmas on Kotkajärve! Selle peremees on Toronto Eesti Skaudisõprade Selts.

33 aasta eest asutatud väikesest „Taluring"-ist on välja kasvanud organisatsioon, milline võib uhkusega nentida, et on võimaldanud Kotkajärvel üle 15.000 noorele eluajaks meeldejäävaid laagripäevi!

Noortejuhid, kes oma armastuse on Kotkajärvele pühendanud, on suutnud ka noori kasvatades neid veenda seda metsikut loodust armastama.

Loomulikult nagu Tallinngi, ei saa ka Kotkajärve kunagi valmis ja küllap see nii peab olemagi, sest kui ei oleks vajadust uute ideede rakendamiseks, kaoks huvi ka selle ilusa koha vastu.

Kotkajärve arenguastmeteks on kujunenud suurimate laagrite ettevalmistusaastad. Iga suurem üritus on nõudnud uute alade, teede või hoonete ehitamist või kordapanekut. Nii algas uus ehitusajajärk paar aastat tagasi, mil algasid Maailmalaager „Eesti Lipp" ettevalmistustööd.

Seekord rajati uus tee Uudismaale, siluti ja parandati teisi teid, puhastati laagrialad, korrastati hooneid ja ehitati uus spordiväljak.

Toronto Eesti Skaudisõprade Seltsi panus nende kulude katmisel tõusis üle 6.000 dollari! See summa on suurim Maailmalaagri toetusnimekirjas! Siinjuures tugev vasakukäe tervitus toetajale!

Et sarnaseid suuri väljaminekuid katta, selleks on Toronto Eesti Skaudisõprade Selts korraldanud enamasti igal aastal sügispeo, millest ongi väljakujunenud „Kotkajärve ball"! See on pidu, mille läbiviimiseks aitavad kaasa kõik Toronto gaid- ja skautüksused. Gaidid hoolitsevad einelaua ja saali kaunistamise eest, skautüksused: loterii ja meelelahutuse eest. Loterii võidud kingitakse noortesõprade poolt.

Tujuküllane pidu on alati suure menu osaliseks saanud ja nii loodavad noored ja korraldav selts näha täit saali peolisi 1. dets. Toronto Eesti Majas.

Tuleme kõik ja toetame neid, kes toetavad noori!

Egbert Runge skm.

Hiidlaste Seltsi juhatusele avaldas tänu Maakondliku Kogu esimees J. Vihma, seitsi lipuvardasse kinnitati juubeli puhul hõbedane plaat. Pildil vasakult J. Vihma, Leida Marley, Hartvig Vanaselja, Lembit Pihlberg, Vilbert Tüll, Elna Kungla, Helmi Tüll, Leida Pajur, Helme Kaju ja esimees Edgar Liik lipuga.
Foto: Vaba Eestlane

Kümneaastane Hiidlaste Selts

Johannes Vihma valiti Hiidlaste Seltsi auliikmeks

Kõpu majakas vilkuv tuli tõi kokku kuni 250 külalist Hiidlaste Seltsi 10. aastapäeva tähistavale peole. Eesti Maja suure saali seintel oli Hiiumaa kaart kalavõrgu taustal, kuhu hõbedased kalad, nagu hiidlaste mõtted koondusid igast maailmakaarest.

L. Pihlberg ütles kõigile tere õhtust, misjärel seltsi esimees E. Liik vaatles Hiidlaste Seltsi möödunud kümmet aastat, iseloomustades neid aastaid, kus on olnud rõõmu- ja võidupäevi, kurbuse ja leinapäevi seltsi liikmete hulgas ja juhatuses, kust on lahkunud A. Kääramees ja L. Wahtras. Õnneks on neile leidunud asendajaid, ajakiri „Hiiu" ilmub edasi, tegevus on suurenenud.

Kui Hiidlaste Selts asutati, öeldi, kas neid seltse on veel vähe, et hiidlased veel ühe teevad.

Hiidlased läksid oma plaaniga edasi ja selts sai teoks. See on löönud kaasa maakondlikel suurpidustusil ja killamängudel.

Kui küsitaksegi, kas hiidlased on Läänemaast lahku löönud, siis ütles ta, et Hiiumaa on alati kuulunud Läänemaa alla, kuid ollakse samaaegselt hiidlased.

Kümne aasta jooksul on kogetud, et seltsid ei killusta, vaid ühendavad rahvusgruppe, kuna maakondlikel organisatsioonidel on samad eesmärgid. Pöördudes seltsi saamisloo juurde, ta ütles, et selts sai alguse „Hiiumaa raamatu" organisatsioonist, mille tegevuse lõpetamisel 1974. a. 53 osavõtja poolt valiti 5-liikmeline juhatus: L. Wahtras, L. Pihlberg, E. Liik, A. Kääramees ja Elna Kungla. Peagi organiseeriti seltsi juurde naisring pr. Vainolaga eesotsas, kes valmistasid seltsile oma lipu, kui tähistati seltsi 5. aastapäeva. Vahepeal on pr. Vainola mujale elama asumisega naisringi juhtinud Helmi Tüll.

Möödunud aastate jooksul on peetud 9 mardipidu, sama arv jaanitulesid, tutvumisõhtu, osa võetud kahest Killamängudest, killapeo korraldamisest, koos saarlastega korraldatud Soela pidu.

Ajakiri on pidevalt ilmunud ja aastapäevaks ilmunud trükimustavärske number on järjekorras 20-es.

Praegu on juhatuses L. Pihlberg, Elna Kungla, Helme Kaju, J. Vanaselja, V. Tüll ja E. Liik, kuna Pihlberg asus ajakirja toimetaja kohale, siis asendab teda sekretäri ülesannetes Leida Pajur. Seltsi üldnimekirjas on viimane liikmekaardinumber 423.

Teisena J. Vihma andis humoorikas laadis ülevaate „Hiiumaa raamatu" toimkonna tegevusest kui Hiidlaste Seltsi „eelajaloost". Hiidlaste esimene organiseerumine Torontos sai alguse E. Vrageri „Hiiumaa raamatu" toimetamise ja väljaandmisega seotud ülesannete lahendamisele asumisega.

6. märtsil 1970 toimus J. Vihma kodus ajalooraamatu toimkonna organiseerimise koosolek,

kus moodustati juhatus koosseisus: H. Leivat, E. Tampõld, Helme Kaju, K. Leis, J. Vanaselja ja Ingel Lellep,

kusjuures J. Vihma jäi toimkonna esimeheks.

5. detsembril 1971 toimus „Hiiumaa raamatu" päeva nimeline hiidlaste kokkutulek koos raamatu tellijaile väljaandmisega. Õhtu kujunes suurejooneliseks kultuurisündmuseks, mis oli meeleolult rahvuslik, kus armsa kodusaare tunded lõid lõkkele.

Ilmunud raamatuga loodud sidemed püsisid. Toimkonna töö lõpetamiseks korraldati 2. nov. 1974 käimäki õhtu, millega tähistati kodumaalt lahkumise 30. aastapäeva.

Samal õhtul tehti teatavaks hiidlaste organiseerimiskoosolek 21. nov. 1974. Tuli kokku hulk inimesi ja raamatu toimkonna nime asemele võeti Hiidlaste Selts.

Esimeheks valiti L. Wahtras, juhatusliikmeiks E. Liik, L. Pihlberg, Elna Kungla ja A. Kääramees. „Hiidlaste raamatu" fondi ülejäägist kingiti Eesti Majale $600.

Lõpuks peatus J. Vihma maakondlike organisatsioonide vahelisil sõprussidemeil, millega toodi eesti ühiskonda arvukalt uusi inimesi, mistõttu on võidud korraldada ühiseid üritusi, ja viimati eriti õnnestunud Maakondade Päev ESTO-84 raames.

Olles ka Maakondliku Kogu esimees soovis ta selle nimel seltsile pikka iga kodusaare mälestuste säilitamisel ja traditsiooniliste hiiu naljade elavana hoidmisel.

Juubeliõhtu puhul kinnitati Hiidlaste Seltsi lipuvardasse plaat sõpruse ja koostöö tähistamiseks.

Praegune juhatus Elna Kungla, Helme Kaju, Leida Pajur, Vilbert Tüll, Hartvig Vanaselja, Helmi Tüll (naisringi esinaine) ja L. Pihlberg (toimetaja) tulid lavale, kus maakondlike organisatsioonide nimel lõid plaadi vardasse Lääne- ja Pärnumaa esindajad R. Marley ja E. Ainsaar, kuna Leida Marley ja Mea Paju kinnitasid igale rinnale valge nelgiõie.

Esimees E. Liik andis lubaduse heaks jätkuvaks koostööks teiste maakondlike organisatsioonidega.

Lavale kutsuti ka kunagise „Hiiu raamatu" toimkond, kellele kinnitati rinnale lilleõied ja J. Vihma avaldas tänu kunagise viljaka töö eest.

Lõpuks tuli tseremoonia viimane kõrgpunkt,

Hiidlaste Selts valis J. Vihma oma auliikmeks. Elna Kungla luges ette pikema motivatsiooni kunstipärasel auaadressil,

kus hinnati ta suuri teeneid.

Lõpuks kingiti praegusele naisringi esinaisele Helmi Tüllile puidust põletatud kirjadega mälestustaldrik, tänutäheks tema töö eest.

Kavalises osas sopran Tamara Norheim laulis Paul Tammeveski „Üksildus" ja W. Schmidt-Gentaeri „Ma olen täna nii armunud"; teistkordselt veel R. Toi „Kõrs" ja popülaarse laulu „Sügislehed", klaveril saatis tütar Linda Norheim.

Helmi Kaju deklameeris ühe hiiu vana emakese Rootsist saadetud luuletuse, mis lõppes värsiridadega „Hiiu saar me vaimus on nii lähedal".

Tervituse ütles T. Eesti Maja esimees O. Piil, kirjalikud tervitused Göteborgist, Stokholmist ja Hiiu raamatu autorilt E. Vragerilt luges ette L. Pihlberg.

Peale sooja õhtusööki järgnes meeleoluline osa Allan Liiki orkestri saatel ja toodi hiigelkringel kümne põleva küünlaga, millest igaüks võis oma osa saada.

Meeskoori rahvuslik pop-kontsert

T. E. Meeskoori pühapäeva pealõuna pop-kontsert oli kokku toonud arvuka muusikahuviliste pere Eesti Maja suurde saali, kus vastupidiselt senisele tavale ei olnud laulukoor asetatud lavale või selle ette, vaid hoopis vastu teist tellisseina, saavutamaks paremat akustilist efekti. Seda ka saadi ja see oli mõnikord koguni liiga tundlik, tuues esile pisiväärtusi.

Enne kontserti koorijuht Charles Kipper võttis sõna ja ütles, et kuna täna on sõdades langenute mälestamise päev, siis TEM soovib austada kõiki vabaduse eest võitlemisel langenud kangelasi mälestuslauluga; milleks on Enn Võrgu „Uinuge langenud kotkad".

Üle 50-liikmeline esinev koor alustas M. Härma „Meeste lauluga", järgnes K. Türnpu „Lauluke", R. Ritsingu „Oh esä korgõh", T. Vettiku „Hämarik ja koit", kuna viimane, E. Griegi „Lauljate tervitus" teenis eriti elava aplausi.

Kontserdi solistideks oli Meloodika ansambel, Heidi ja Linda Laikve, Evi Valge ning klaveril John Ebata, kes laulsid kergemas meeleolulises zhanris üldtuntud rahvusvahelisi meloodiaid, nende vahel P. Ardna „Juba varsakabi" ja lisapalane „Vana Tallinn". Meloodika on omale leidnud isikupärase väljenduslaadi ja esitati mikrofonide abil meeldivat liüürilist ja õrnutsevat tundeküllast laulu, mida klaverisaatja tasakaalukalt toetas.

Kontserdi teist poolt alustas koor A. F. Ricciuse lauluga „Rõõmsad pillimehed", järgnes J. Kappeli „Oleksin laululind", R. Toi seatud eesti rahvaviis „Uhti, uhti", kus klaverisaatjaks oli Asta Ballstadt ja mis tuli kordamisele. Eriti helisev ja tundelise intonatsiooniga esitati rahvuslik viis „Kodule".

Esiesitusel oli Endel Stafenau marsilaul „Teid me tervitame", mille meeskoorile oli seadnud C. Kipper ja kus solistiosa laulis Andres Raudsepp. C. Kipper ütles seade kohta, et see oli ESTO-84 sõduriõhtu järg; olles abiks vaskpillide ansamblile jäi talle see soomepoiste hümn helisema ja mõne vajaliku seadega sai sellest meeskoorile sobiv laul, mida koor ka eriti hoogsalt ja rütmikalt esitas, ning kus A. Raudsepp laulis solistina teksti tundelisimais osades. Laul on loodud 1944. a. kevadtalvel ja esitati esmakordselt kevadisel sõduriõhtul Taavettis, Soomes, olles pühendatud kapten Karl Talpakule. Hoogsa meloodia ja südamelähedaste sõnade tõttu sai see peagi populaarseks, eriti kui mehed kodumaale tagasi läksid.

Kontserdi lõpupalaks oli C. Gounod'i „Sõdurite koor", kus klaverisaade oli Asta Ballstadilt. Ka seegi jätkas eelmise rahvusliku tunde tõstmist, nii et lõpuks saigi meeskoori pop-kontserdist rahvusliku sügavusega südamelähedane kontsert.

Koor andis lisapalaks T. Vettiku õrna „Kuu" ja lõpetas siis oma armsaks saanud K. Türnpu lauluga „Mu armas isamaa". Need olid tuntud laulud, mida meeskoor on ennegi laulnud, kuid nende läkitus Toronto eestlaste südameisse on alati uut elamuslikkust sisendav.

S. Hoppe Cleaning & Building Care Ltd.
Puhastan keemiliselt valpu, mööbilt ja akende pesemine.
Söögituba, elutuba ja koridor $59.95
SAMUEL HOPPE
Äris: tel. 686-4030 Kodus: tel. 686-4395

Kapten Pastilt uus raamat

Jutuajamisel kapten Evald Pastiga tuli avalikuks, et tal on trükivalmis käsikiri „Maalt ja merelt", mis jõuab veel enne jõulu lugejani. Seda raamatut on hea lugeda neil inimestel, kes on elanud Eestis, kes oskavad emakeelt, kel on hea meel, et ta on eestlane, (pärast selle raamatu lugemist on veel parem meel, et oled eestlane — küll näete) ja need, kes on saarterahvas. — Need, kes on merd sõitnud, saavad selgesti aru, millest selles raamatus räägitakse. Ja need, kes on olnud põgenikud, näevad iseendid selles raamatus. (Sain käsikirja lugeda, sellepärast tean, missugune raamat see on).

Selle lehe veergudelt saab edaspidi teada hinna ja ostuvõimalustest.

H. Joasalu

Me ainult ei võta teie maja müügile, me esindame ja kirjeldame seda.

Century 21 süsteemil on jõud, see on riigi suurim kinnisvaravahenduse võrgustik.
Helistage ja pange see jõud oma kasuks tööle.

Teame, kus on head elamurajoonid

Century 21
HERITAGE LTD.
90 High Street, East
Mississauga, Ont. L5G 1K4
Tel. kontoris (416) 274-7700
kodus (416) 820-5804
Esindaja:
OLEV SADAM

BON AIR APPLIANCE SERVICE
PARANDAME
külmutuskappe ja pliite — igat liiki
☆ **31 aastat tööpraktikat** ☆
Tel. 533-9334

Ohvitseride Kogu sõprusõhtu

Eesti Ohvitseridekogu Kanadas korraldas neljapäeval, 8. novembril, Tartu College'is, oma sügisese traditsioonilise sõprusõhtu. Vaatamata samal ajal toimunud mitmesugustele teistele koosolekutele ja üritustele kujunes õhtu osavõturohkeks ja meeldivaks kohtumiseks.

Koosviibimise avas Ohvitseride kogu esimees N. Valge tervitussõnadega ja soovis kõigile ülevat meeleolu. Kogu kassapidaja E. Silm andis edasi kol. A. Tomanderi ja kapt. J. Konze tervitused, misjärel kogu abiesimees Ralf Viksten palus vaikse seisakuga mälestada surma läbi lahkunud kogu liikmeid. Selgitades õhtust kava ta mainis et ettenähtud õhtune referent puudub ettetulnud takistuse tõttu ja palus kogu poolt valitud, sõjas vigastatute Eesti Päevadele toomise komisjoni liikmel H. Meretil rääkida sellest. H. Meret luges ette aruande ja vastas rohketele sõnavõtjatele.

Õhtu jooksul oli rohkelt küsimisi ja arutlusi mitmete probleemide üle.

Paljud ühist sõjateed tallanud sõbrad grupeerusid „mälestuslõnga lahti harutama", mis oli väga huvitav.

Vesteldes ja „klaasi tõstes" kadus aeg kiiresti ja lähenemas oli kesköö tund, kui tuli sõbrale head ööd soovida.

Enne lahkumist jagati kiitust kogu hoolsale kassapidajale E. Silmale, et ta kogu õhtu jooksul oli hoolitsenud selle eest, et kaasvõitlejate suu ei kuivaks ega laualt suupisted ei lõpeks.

Õhtult puudusid mitmed auväärsed kogu liikmed

kelle aastad ei luba nii hiilisel ajal enam kodust eemal viibida, kuid juurde olid tulnud mitmed uued, nii et osavõtjate arv palju ei muutunud.

Enne lahkumist määrati kindlaks Ohvitseride Kogu korraline aastakoosolek, mis toimub pühapäeval, 9. dets. kell 3 p.l. Toronto Eesti Majas.

J. S-gi

SPORT

Mõtteid kergejõustiku edutamiseks

ESTO-84 spordi-suursündmused on jõudmas minevikusalve. Georg Seck, Eesti Kergejõustiku Klubi treener kirjutab Austraaliast kahjatsevalt, et nad ei saanud küllalt toetust, kogunes ainult $1600, ühekahe noorvõistleja saatmiseks Torontosse.

Soovitakse näha, „et edaspidi korraldatakse Ülemaailmsed spordipidustused koos võimlemise ja rahvatantsuga täiesti omaette üritusena ja ilma igasuguste muude ürituste koormuseta ja segamiseta. Põhjendus:

1) Estode kava koormatuse tõttu ei ärata sport ei tähelepanu ega huvi ja seda lihtsal põhjusel, et ei kohalikel ega ka mujalt külalistel ei jatku aega huvi tärkamiseks.

2) Ka sportimisealised noored ise on rohkete üritustega seotud ja ei saa sel põhjusel võistelda.

3) Arvame, et eelnimetatud põhjustel võistles ainult 14 Kanada eesti noort kergejõustikus — see on palju vähem arv, kui tavaliselt võtab osa Jõekääru ja Kotkajärve võistlustest.

4) Kotkajärve ja Jõekääru võistlused näitavad, et huvi ja osavõtjaid on, kui võistlused toimuvad vabana muude ürituste takistava ja äratõmbava mõjuta.

5) XII Austraalia Eesti Päevadel oli 5 päeva jooksul ainult 9 (üheksa) üritust ja isegi sel puhul märkis Päevade üldjuht oma aruande soovituste osas, et: „Rahvatantsu / võimlemise üldproove mitte spordivõistlustega üheaegselt pidada!"

Kergejõustik peaks oleme täie standardkavaga kolmel või neljal päeval, iga päev 3 kuni 4 tundi, nõnda et ülejäänud ajal saab läbiviia teisi spordialasid segamata ja kattumiseta.

Hästi reklameeritud suuremaid iseseisvaid spordivõistlusi tulevad ka spordist mitte-huvitatud inimesed uudishimust vaatama. Meie kogemustel on spordivõistlused (ja seda eriti kergejõustik) noorte hulgas suurimaks patriotismi äratavaks teguriks."

erk

MALE

Eesti maletajate edetabel

Perioodil 1. jaan.—31. juuli on kujunenud N. Liidu maleföderatsiooni kvalifikatsiooni komisjoni uued reitingud. Meeste hulgast on ainukesena Jaan Ehlvest, kelle reiting on üle 2500 (2505 —2), naistest Maaja Rannik 3315 (—8) ja Tatjana Fomina 2232 (+14).

Eesti maletajate tuumiku järjekorras on J. Ehlvest, L. Oll 2416 (+34), I. Nei (2293), A. Veingold 2389 (—7), H. Kärner 2368, B. Rõtov 2338, A. Vooremaa 2337, A. Hermlin 2320 (+6), R. Etruk 2317, J. Vetemaa 2315, T. Õim 2295, V. Heuer 2294, H. Luik 2285, H. Pohla 2279, H. Päärn 2277. Edukamad sel poolaastal on olnud Oll ja Hermlin, teiste Elo koefitsient pole muutunud, mis näitab eemalolekut kaalukamatest võistlustest.

Naistest on edukamad olnud vaid T. Fomina 2232 (+14), M. Ranniku 2215, L. Pärnpuu 2180 (—27), M. Kinsigo 2174 ja M. Rõtova 2015 (—15) on kõik jäänud oma tasemele seisma või läinud alla.

Kanada masterite Interclub Championship trofee.
Foto: E. Kulmar

RISTSÕNA NR. 1218

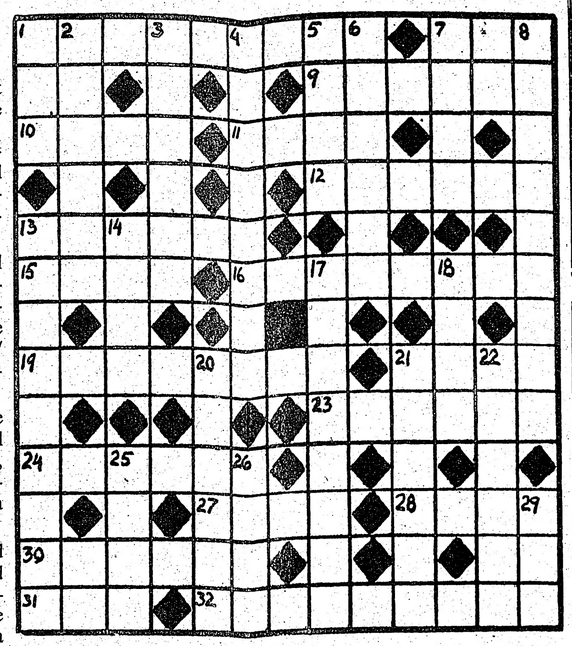

Põikread: 1. G. Verdi ooper (eestikeelne nimi), 7. Edvistav, 9. Koori liige. 10. Rooma armastusjumal, 11. Linn Soomes, 12. Jõulude-eelne aeg, 13. Vaikne, 15. Sisselõigatud soon, 16. Asutuse või ettevõtte juhataja, 19. Võistlus kunsti või teaduse alal, 21. Vana Testamendi prohvet, 23. Antiikaegne kaalu- ja rahaühik, 24. Rikas, 27. Endine eesti ajaleht, 28. Avab ja sulgeb luku, 30. Jumalakartlik, 31. Artikkel saksa keeles, 32. Värsse looma.

Püstread: 1. Naisenimi, 2. Kirjandusteos, 3. Toores, harimatu inimene, 4. Ühe küüruga kaamel, 5. Skandinaavia naisenimi, 6. Rauast tehtud, 7. Eesti luuletaja, 8. Kirikumõis, pastori elamu, 13. Ajend, tegutsema panev põhjus, 14. Talvine sõiduk, 17. Teatud liiki postisaadetis, 18. Jutt, lugu — inglise keeles, 20. Teatud asendis, 21. Kuskil pidevalt asuvat, 22. Ebameeldivam, 25. Upsakas, 26. Alevik Harjumaal, 29. Lapsevanem.

RISTSÕNA NR. 1217
LAHENDUS

Põikread: 1. Vapsik, 6. Kangro, 10. Lahus, 11. Saadus, 12. Pennid, 13. Senegal, 14. Liig, 16. Peet, 18. Alge, 19. Uus Eesti, 22. Toss, 24. Canossa, 25. Ilmutus, 27. Kana, 29. Suguvõsa, 32. Imal, 35. Emis, 36. Sile, 37. Teataja, 39. Loomad, 40, Alatus, 41. Endla, 42. Rooste, 43. Amores.

Püstread: 1. Vasall, 2. Paaria, 3. Ilus, 4. Kasemets, 5. Tulemus, 7. Ahel, 8. Ganges, 9. Oodati, 12. Pass, 15. Gloobus, 16. Perukas, 17. Ettur, 20. Usin, 21. Kasum, 23. Oaks, 26. Laimjala, 28. Aastane, 29. Seller, 30. Gigolo, 31. Õled, 33. Litter, 34. Metsis, 37. Taht, 38. Alam.

Spordiuudiseid kodumaalt

Jüri Tamm vasarat 84.40

27-aastane Kiievis elav eesti sportlane Jüri Tamm heitis kergejõustiku hooaja lõpp-punktiks vasarat 84.80, parandades sellega oma tänavuaastast parimat tagajärge enam kui meetri võrra. Vasaraheite tippude järjekord siiski ei muutunud, temast on ees Juri Seduhhin oma maailmarekordiga 86.34 ja Sergei Litvinov 85.14.

☆

28-aastane Tshehhoslovakkia odaviskaja Zdenek Adamek viskas end aasta kümne parima hulka, jäädes kaheksandaks tulemusega 91.12, mis on ka uus Tshehhoslovakkia rekord. Tema möödunud aasta parim tulemus oli 85.66, tänavu on ta seda parandanud 12 korda.

Müügil VABA EESTLASE talituses

LOOME

Eesti rahvuskultuuri loomingupäevad 23.—30. aug. 1981 Jõekäärul

Loomingupäevade Kunstide loengud sõnas ja pildis — 169 lk.

Autorid: Allik, Berendsen, Lipp-Leppik, Metsala, Märtin, Naelapea, Niidas, Olbrei, Puhm, Punst, Raudsepp, Riga, Salo, Sernat, Susi, Tildo, Toi, Valdsaar, Vrkhaus ja Voltk.

Hind $15.— pluss saatekulu $2.—

Prof. FELIX OINAS

„KALEVIPOEG KUTKES ja muid esseid eesti rahvaluulest, mütoloogiast ja kirjandusest"

Saadaval VABA EESTLASE talituses

Hind $13.— + saatekulu $1.—

MUUGIL

Lydia Aruvalia noodiraamat

„TÄIENDUSKOOLIDE LAULUVARA NOOTIDEGA"

Hind $8.—

Saadaval kooliõhtutel T. Eesti Majas, postiteel: L. MARLEY, 9 Parravano Ct., Willowdale, Ont. M2R 3S8 ja VABA EESTLASE talituses.

MARIE UNDER INIMESENA

Raamatuke on koostatud Helmi Rajamaa poolt Teatajas avaldatud artiklite seeriast, avaldub uusi aspekte meie suurluuletajast kui inimesest ja on täienduseks neile teostele, mis Marie Underi kohta varem ilmunud. Raamatuke on välja antud seoses Marie Underi 100. a. sünnipäeva tähistamisega.

Hind $4.— pluss saatekulu 50¢

SAADAVAL VABA EESTLASE TALITUSES

ILMUS TEINE TRÜKK INGLISKEELSEST KOKARAAMATUST

„Cooking Estonian Style"

Hilja Treumuth ja Viivi Piirisild

430 retsepti ☆ Hind koos saatekuluga Can. $15.—

Tellimisi võtab vastu „Vaba Eestlase" talitus.

Raamatud saadetakse välja Los Angelesist.

MIDA BUKOVSKY ARVAB JÄNKIDEST

HEINO RIGA

2.

Mitte nii ameeriklased. Mõni kuu tagasi PBS näitas märkimisväärset filmi „Russians Are Here", mis kasutas igat mõeldavat trikki, et tõde N. Liidu põgenike kohta moonutada, kujutades neid raiskuruina, joomareina ja peamiselt inimestena, kes ei tea mida teha vabadusega, mida Ameerika on neile andnud ja kes oma emigreerumise otsust kahetsevad ja kes tunnevad isegi puudust KGB järele (Täpne väljend! Ka mina kuulsin seda! — H. R.). Filmi loojad on näinud palju vaeva, et leida viimase aja emigrantide hulgast seesuguseid veidraid tüüpe — kõik selleks, et ameeriklastele tõendada: „Venelased (nagu nad pidevalt nimetavad sovjeti juute) on õnnelikud oma kodumaa rezhiimiga, nad ei nõua midagi paremat, sellepärast ei tohiks olla ameeriklaste asi, kui Venest kuuldub vahest inetuid lugusid.

See häbematu pettus (film) tehti ameerika rahva rahaga ja näidatakse korduvalt üle kogu riigi, vaatamata põgenike komiteede ägedatele protestidele. Proovigu keegi teha sarnane film hispaanlastest või emigrantidest Tshiilist — siis press karjub ja nõuab sinu ristilöömist, kuna sa õhutad rahvuslikku vaenu ja halvustad vähemusrahvaid. Sind võib-olla sunnitakse isegi maksma miljoneid, kohtuotsuse põhjal — ja see kõik teostub samade liberaalide poolt!

Liberaalid ei õpi kunagi. Nad on siin selleks, et õpetada meid. Õpetada meid neid tundma, mitte analüüsima.

Liberaalide suhtes kehtib, et nende alatised ekslikud otsused neid ei halvusta. Nad on puutumatud, vabad moraalsest vastutusest, hiilgav eeskuju kõigile. Kas nad ei kuulutanud minevikus, et Vietkongil polnud midagi tegemist kommunismiga, kuna nad olid natsionalistid, kes võitlesid oma maa iseseisvuse eest? Kas nad ei tunnistatud, et PLO oli patriootlik organisatsioon, mil polnud Nõukogude Liiduga vähematki ühendust? Kas nad ei kuulutanud valjul häälel, et ameeriklased olid agressorid ja pidanuks välja tõmbuma Kagu-Aasiast, kartmata „domino efekti"? Tänapäeval õpetavad nad, et Kesk-Ameerika geriljad on erinevad ja seal ei tule „domino efekti", ei uusi kommunistide baase, ei totalitaarset survet Kesk-Ameerika rahvastele.

Needsamad inimesed kord kinnitasid, et Castro on tõeline revolutsionäär, et Angoola pole kommunistlik riik ja Kuuba väed seal on ainult „olukorra stabiliseerimiseks"! Nad kinnitasid Carterile, et sandinistad pole kommunistid ja on sellepärast õigustatud ameerika abi saama. Nad mõjutasid Carterit, et shahh peab Iraanist lahkuma ja seal ei tule revolutsiooni. Miljonid on surnud ja kodu kaotanud nende lõpmatute moraalitsemiste ja halva otsustamisvõime pärast. Kuid liberaalid ei hooli põrmugi neist rahvastest. Ja nad pole kunagi vastutavad vereojade ja laibamägede eest, mida nende progressiivsed protezheed on teinud kogu maailmas!

KONSERVATIIVID

Aga konservatiivid?! Need on ikkagi „silent majority". Kuna liberaalid alati tahavad midagi otsekohe — konservatiivid ei taha midagi siit maailmast, ainult, et kõik jääks nii nagu on. Nad võivad mõmiseda liberaalide hullumeelse aktiivsuse üle või kaevata üksteisele meedia liberaalse erapoolikuse üle, kuid katsu konservatiive organiseerida, katsu neid välja tänavale saada, katsu neid viia hääletama konservatiivide kandidaatidele, kui on vihmane ilm.

Meie kõik teame, kui kardetav on mõte „nuclear freeze" ja „no first use" ning muud arvukad rahukampaania hüüdlaused. Need on sammud ühepoolseks Ameerika maharelvastamiseks. Me mõistame ka, et seesinane rahu-liikumine vajab vaid väikest finantsilist abi, et kujuneda poliitilise mõjutamise teguriks. Kõik, mis selleks vaja, on üks hästi plaanitsetud rokk-kontsert, kus on kerge süstida igasuguseid tapvaid ideid.

25-ndal märtsil New York Times publitseeris K. Teltshi artikli „Filantroobid fokuseerivad relvade võidujooksule", milles seletati, et võimsamad ameerika sihtasutused (foundations) teevad rahu heaks tööd. William Dietel, Rockefellervendade fondi direktor, on ütelnud: „Tuumasõja vältimine peab olema 80-ndates nagu tsiviilõiguste lahingud olid 60-ndates aastates." Siit näeme, et Carnegie, Fordi, MacArthuri, Georg Gundi ja teised sihtasutused ei kuluta summasid riigikaitseks! Olgem hoiatatud — ameerika rahva ajusid pestakse kindlas suunas — vastupanuta alla anda Nõukogude väljapressimistele (blackmail)!

Kas konservatiivid kavandavad laiaulatuslikku rahvaarvamiste mõjutamist? Kas nad haaravad oma tshekiraamatud ja püüavad kujundada kapitali, vastukaaluks liberaalidele? Kas nad mobiliseerivad aktiviste ja loovad gruppe üle maa, igas linnas ja igal kampusel? Kas nad peavad loenguid töökodades, allkirjade kogumist, kõnekoosolekuid, näitusi, pidusid, meedia mõjutamist?

Muidugi mitte. Mõned aastad hiljem nad istuvad kuskil ümber laua, mõmisevad ja süüdistavad liberaalset ajakirjandust, rahva ignorantsust, nõukogude agente — kõike muud, kuid mitte neid endid.

Konservatiivide probleem on, et nende arvates tõde seisab ise püsti ja seda pole vaja turustada, ega müüa või mõneti pakkuda. Sõna „propaganda" paneb konservatiivide selja vabisema, nagu sõna „nuclear" muudab liberaalid vihaseks. Kahjuks tuumasõjad ja ideoloogiline sõjapidamine ei lõpe iseenesest.

Tehnika on arenenud kohutava kiirusega ja selle järeldusena oleme nüüd kõik ligidased naabrid, geograafilisest asukohast hoolimata. Kulub vaid 15 minutit, et rakettrelv jõuab teiselepoole maakera. Kulub vaid murdosa sekundist, et märgata, et ka poliitilised vahendid on muutunud. Meie elame ideoloogilises sõjas. Massiideoloogia, massipropaganda, masside liikumine — on relvadeks. Iseseisvus ja rahvuslikud piirid, sõda ja rahu, diplomaatia ja stabiilsus — kõik need 19-nda sajandi mõisted on kehtetud. Tuumarelv pole enam relv militaarses mõistes, vaid suur psühholoogiline tegur ideoloogilises sõjas. Sõda pole enam lihtne militaarne kemplus riikide vahel, vaid ilmuvus — rahva rahutustest kuni terrorismini ja geriljategevuseni. Lahinguväli moodsas sõjas ei ole riikide piiridega piiratud, vaid sünnib rahva teadvuses Indianas või Siberis. Ja mis on selles sõjas rahu ja stabiilsus? Need on kaotanud mõtte. Mille stabiilsus? Kontsentratsioonilaagri või Viienda-avenüü oma? Ja mida me mõistame sõnaga — rahu? Klassivõitluse jätkumist, vabastamist, islami võitu, demokraatia allaandmist?

Hädа on, et ameeriklased üldiselt ja konservatiivid eriti — keelduvad jonnakalt tehnilist progressi arvestamast. Tehnoloogilise progressi, millele ameerika on andnud rohkem kui ükski teine rahvas, selle saavutusi keeldub ameeriklane lihtsalt tunnustamast! Nemad ei taha astuda 20-ndasse sajandisse.

Järgneb

Rohkem tellijaid — parem ajaleht.

Soovitage VABA EESTLAST oma sõpradele!

ADVOKAADID

ADO PARK, Q.C.
HETHERINGTON, FALLIS & PARK
Advokaadid-notarid
365 Bay St., Suite 401. 363-4451
Õhtuti 447-2017 või 929-3425

TÕNU TOOME
B.A.Sc., LL.B.
ADVOKAAT — NOTAR
Yorkdale Place, 1 Yorkdale Road, Suite 207
Toronto, Ont. M6A 3A1
Telefon 789-7579
kodus 762-2367

HARRY LANDRA, Q.C.
VANDE-ADVOKAAT & NOTAR
Võtan ikka vastu oma eesti kliente.
Palun helistada
(519) 794-3096

ELEKTRIK
Sisseseaded, uuendused ja parandused elumajades või ettevõtetes.
Halling 762-9190
Litsents nr. E 1044

VAIPADE & MÖÖBLI PUHASTUS
SEINAST-SEINA JA LAHTISED
ERIK LOKBIK — 447-9834

KÕIKIDEKS KINDLUSTUSTEKS
H. LATER & CO. Ltd.
INSURANCE BROKERS
1482 Bathurst St., 4 kord
(Bathurst—St. Clair)
Telefon kontoris 653-7815 ja 653-7816

VABA EESTLANE
TOIMETUS JA TALITUS
avatud esmaspäevast reedeni kella 9—3-ni
Telefonid: toimetus 444-4823
talitus 444-4832
KUULUTAMINE VABA EESTLASES
on tasuv ajalehe laialdase leviku tõttu.
Kuulutuste hinnad üks toll ühel veerul $5.—
esiküljel $5.50
Kuulutusi võetakse vastu:
nädala esimesse ajalehte kuni esmasp. homm. kella 11-ni ja nädala teise ajalehte kuni kolmap. homm. kella 11-ni.
tel. 444-4832
Väljaspool tööaega:
Leida Marley 223-0080
Postiaadress:
9 Parravano Ct.
Willowdale, Ont. M2R 3S8

Pühapäeval, 4. nov. esitati Eesti Majas noorte teatrihuviliste poolt O. Lutsu „Kevade" dramatiseering Endla Komi lavastusel. Pildil tegelaskond pärast rohke aplausiga heaks kiidetud etendust, vasakult Meeri Lehesalu, Kalle Viires, Richard Pulk, Heino Halling, Martin Toomes, Juhan Lindau, Richard Laanvere, Hillar Sõrra, Paul Pint, Ingrid Jürman, Pia Metsala, Peeter Roose, Peeter Sõrra, Sandra Rannu, puuduvad Ingi-Mai Loorand, Elna Libe ja lavastaja Endla Komi. Foto: Vaba Eestlane

„Kevade" kordusetendus

Eesti noorteteatri nimelise grupi poolt esitatud Oskar Lutsu „Kevade" dramatiseering Endla Komi lavastusel jäi mõnele ESTO-84 pidustustenädalal muude sündmuste varju. Nüüd on sellega käidud Ühendriikides, kus anti kaks väga soojalt vastu võetud etendust Baltimores ja Lakewoodis, äsja toodi see veel lavale Toronto Eesti Majas, kus saalitäis noori ja vanu nautisid Joosep Tootsi ja ta kaaslaste tempusid ning esimesi arglikke südametunnete arenguid.

„Kevade" osalisist ja nende mängust on varem meie lehes pikemalt kirjutatud (vt. Vaba Eestlane nr. 54). Seekord võiks vaid juurde lisada, et mäng on kõigile noortele omaseks saanud ja seda esitati ilmse sujuvusega, kuna vahepealsete esinemistega on saadud kogemusi ja lavalist julgust. Lõpuks tänasid noored oma energilist lavajuhti E. Komi, kellele Ingi-Mai Loorand ulatas kimbu lilli.

Eesti teatrisõbrad tasusid Endla Komi töövaeva rohke aplausiga ja paljudel tekkis mõte, kas sama tore noortegrupp ei võiks veelgi kokku jääda teatrit harrastama ning mõne muugi näidendi eesti rahva rõõmuks lavale tuua. Endla Komi oli osanud „Kevade" tegelased tema iseloomukohaseiks dünaamilisiks isikuiks kujundada ja küllap ta suudaks mõne uue lavastuse jälle elavaks luua.

ESTO-TALENT '84

Ülemaailmsed Eesti muusikavõistlused Eesti Kunstide Keskuse korraldusel

„KULTUURITARES", Royal York hotelli Algonquin Roomis peetud muusikavõistluste tagajärjed.

Esmaspäeval, 9. juulil 1984.
KLAVER

Zhürii: Dagmar Kokker (Kanada) ja Juta Vaska-Zacharski (USA)

	punkti
Ivan Raykoff	97
George Klein	92
Kersti-Li Kuutan	88
Martin Kiik	87
Astra Raid	85
Lydia Van der Veen	80

FLÖÖT

Zhürii: Toomas Tuulse (Rootsi)

Mollie Parum	90
Markus Timusk	80

Teisipäeval, 10. juulil
LAUL

Zhürii: Sandra-Graham Korjus (Kanada)

Monica Zerbe	94
Linda Lindau	80
Ann Jüdisoo	79

VIIUL

Zhürii: John Klein (USA)

Desiree Medri	90
Linda Rüütelmann	75

KLAVER

Zhürii: Dagmar Kokker (Kanada), Hilja Saarne (Rootsi) ja Juta Zacharski (USA)

Lembi Veskimets	87
Laine Koiva	83
Vivienne Medri	80
Linda Rüütelmann	80

VASKPILLID

Zhürii: Jaan Seim (Rootsi)

Paul Vaska (trompet)	95
Matti Vaska (tromboon)	95

Kolmapäeval, 11. juulil — MEISTRIKLASS

Zhürii: Neeme Järvi (USA), Hilja Saarne (Rootsi), Jaan Seim, (Rootsi), Toomas Tuulse (Rootsi) ja Juta Zacharski (USA)

2. Akordion	
Ricki Hiir	97
5. Viiul	
Juhan Sonin	85
Viljar Puu	85
6. Martin Krooni	80
4. Tshello:	
Kristina Vaska	85
3. Klaver	
Kristjan Järvi	95
1. Flööt	
Marika Järvi	97

Esimesed eestiainelised krediitkursused

Eesti Kultuuri Ühing Kanadas selgitus: otsest kontakti pole Toronto õppetooli asutajad võtnud

Eesti Kultuuri Ühing Kanadas (EKÜK) juhatus on jälginud huviga kirjutisi meie ajalehtedes Toronto ülikooli juurde plaanitsetava eesti õppetooli kohta. Kahjuks peame tunnistama, et nendes mainitakse meie olemasolu ja oletatavaid probleeme, kuid otsest kontakti pakiliste küsimuste lahendamiseks ei ole võetud. Küll aga aastaid tagasi, kui meie tegevus juba käis, külastas president dr. Juta Kitchingut Toronto esindaja nõu ja juhtnööride saamiseks.

Kui 1980. a. detsembris asutati maksuvaba staatusega „Eesti Kultuuri Ühing Kanadas" — „Society for the Advancement of Estonian Studies in Canada" — võeti eesmärgiks: 1) äratada huvi eesti ja kanada ühiskonnas Eesti, selle kultuuri ja saatuse vastu, 2) toetada eestiainelisi kursuste õpetamist ja uurimistööd, 3) asutada Simon Fraseri ülikooli juurde õppetool eestiaineliseks teaduslikuks tööks.

1983. a. kevadsemestrist peale on Simon Fraseri ülikooli (SFU) juures toimunud EHÜK korraldusel eestiainelised krediitkursused esimestena kanada ülikoolides teemadel. „Estonians in Canada and their Cultural Heritage" (dr. Juta Kitching), „Estonian Folklore in its European Context" (mag. Toomas Ilves), „Estonian Language, Linguistics and Literature" (mag. Toomas Ilves).

4. kursusena on praegu käsil „Survey of Estonian Literature" (dr. Juta Kitching).

Meie kontaktid föderaalvalitsusega on olnud kahepoolselt informatiivset laadi. Meie ei ole veel otseselt ainelist abi multikultuursuse programmist taotlenud, küll aga on antud meile mõista, et oleks aeg ka Lääne-Kanadale toetust määrata, sest kõik senised on jäänud idapoolsele kontinendile. Kuna uus föderaalvalitsus on asunud vähendama riigivõlgu, siis jääb toetuse taotlemine momendil niikuinii teoreetiliseks „karguks", mille saatus on ainult föderaalvalitsuse otsustada.

Briti Kolumbia valitsus on juba möödunud aastast saadik astunud drastilisi samme väljaminekute kahandamiseks, mille tõttu ülikoolidele määratud summad on tunduvalt vähenenud ja suured programmid ülikoolides kustutatud. See loob hetkel teatava ebakindlusetunde ülikoolide administratsioonis, mida ka meil tuleb arvestada.

Kuna meie kursus on välja makstud rahvusgrupi poolt, siis meie koondamisele ei kuulu, küll võivad aga avaneda uued võimalused, milleks peame olema valmis.

SFU administratsiooniga on meil head suhted ja nad on igati abivalmis meie soove arvestama.

Kuigi EKÜK jätkab eestiainelisi loenguid SFU-s, on meie sihiks endiselt õppetooli asutamine sama ülikooli juures eesmärgiga uurida ja tutvustada kanada ja vaba maailma ühiskonnale seda, mida Tartu Ülikool vene surve tõttu praegu teha ei saa.

Briti Kolumbia, eriti Vancouveri eesti ühiskond on vaaatamata oma väikesele arvule siiani näidanud ebatavaliselt tugevat panust üldrahvuslike ettevõtete toetamisel.

Prof. A. Võõbuse raamatuseeria, Tubina-Pärdi muusika talletamine, Balti Vabadusliit, Vabadusvõitlejate Toetusfond, Eesti Tõlkefond, Usuteaduse Instituut ja teised on toetusena saanud summasid, mis kokku ületavad 200.-000-e dollari piiri.

EKÜK loeb ennast ka nende õnnelikkude organisatsioonide hulka, keda rahvusgrupp on meeleldi suurte ja vähemate annetustega toetanud. Oma geograafilise asukoha tõttu ootame erilise heameelega panust oma ettevõttele preeriaprovintsidelt, samuti Ühendriikidest, eriti Läänerannikult, millesse me niikuinii kuulume. Informatsiooni annab: Eesti Kultuuri Ühing Kanadas, 6520 Oak Street, Vancouver, B.C. V8P 3Z2.

HMH

Kultuurilaureaatide austamine

Hilinenud uudiseid ESTO-84 kultuuripoolelt

Ülemaailmsete Eesti Päevade ajal toimunud Eesti Kunstide Keskuse poolt korraldatud pidulikust lõunast kultuurilaureaatide austamiseks Royal York hotellis võttis osa 80 külalist, enamuses muusikud, kunstnikud, kirjanikud ja kultuuritegelased mitmelt mandrilt. Aulaua moodustasid maestro Neeme Järvi koi aupatroon, komponist Kaljo Raid, EKK president Stella Kerson, peokõneleja ja EKK Kultuurifondi abiesimees dr. Ivar Ivask, EKK Kultuurifondi esimees prof. Jaan Timusk ja Sini-Must-Valge juubelikomitee abiesimees Tarvo Toomes.

Avas EKK president Stella Kerson.

Dr. Ivar Ivask tegi oma peokõnes teatavaks EKK Kultuurifondi tänavuse laureaadi, kelleks on kirjanik Bernard Kangro Rootsis. Kaasuv preemia $500 tuleb Kaarel Eerme nimelisest mälestusfondist. Nimetades kuivõrd tähtis on ületada oma rahvuspiire ja tutvustada eesti kultuurisaavutusi ka laiemale maailmale, andis dr. Ivask Neeme Järvile üle kolme asukohamaa kultuurifondide ühise panuse — Esimese Eesti Ülemaailmse Kultuuriauhinna ja diplomi $1000 väärtuses.

Neeme Järvi tänas ja tutvustas tema poolt algatatud Tubin-Pärt Foundation'i ja annetas oma rahalise kultuuriauhinna sellele fondile, kutsudes kõiki tema eeskujule järgima.

EKK Kultuurifondi esimees prof. Jaan Timusk tutvustas kahte Kultuurifondi tunnustuskirja saajat, dr. Andel Arujat arhiivi ja teadusliku uurimistöö alal ja dr. Jaan Roosi spordi edutamise alal eesti noorte hulgas.

EKK president Stella Kerson Stipendiumifondi juhatajana andis välja ESTO TALENT '84 diplomi ja stipendiumid väljapaistvamatele talentidele Noorte Kunstinäitusest ja Ülemaailmsest Eesti Muusikavõistlusest osavõtjate seast.

Muusikaliste ettekannetega esinesid Martin Krooni ja Viljar Puu viiulil, Kristina Vaska ja Jan Järvlepp tshellol ning Toomas Tuulse klaveril. Lõpuks avaldati tunnustust muusika- ja kunstiprogrammide juhtidele ning koordinaatoritele, kes Eesti Kunstide Keskuse arvukaid programme ESTO-84 ajal nii sujuvalt ja võimekalt läbi viisid. EKK president Stella Kerson tänas tehtud töö eest ning jagas diplomeid järgmiste ürituste korraldajaile:

Tekstiilikunsti näitus „Estonian Fibre Art" — Eva Ennist-Kopamees; Eesti Fotokunst '84 — Estonian Photoart '84 — Naima Aer; Fotonäitus „Eesti Kodu ja Perekond" — Hans Westerblom; Kolme Juubeli Kunstinäitus — Liina Roosman; Eesti Noorte Kunstinäitus „ESTO TALENT '84" — Lilian Puust; Ülemaailmsed Eesti Muusikavõistlused „ESTO TALENT '84" — Margit Viia; Suur Solistide Kontsert — Asta Ballstadt; Armas Maiste dzhässkontsert — Tiina ja Martin Kiik; Noorsolistide Kontsert — Evi Heinar; Eesti Heliloomingu Kontsert — Peeter Tammearu; Kirjandus-muusikaline Ennelõuna — Hilja Viirlaid; Kultuuritare — Peeter Märtin ja Disain — Arne Roosman.

Erilist tänu ja tunnustust sai üldkoordinaator Andres Truuvert, kes kõiki programme kindlakäeliselt koordineeris ja läbi viia aitas.

Eesti Kunstide Keskuse kultuurilaureaadid ja stipendiaadid 1984

ESIMENE ÜLEMAAILMNE KULTUURIAUHIND $1000 — NEEME JÄRVI — muusika.

Annetajad: Eesti Kunstide Keskuse Kultuurifond, Eesti Kultuurifond Ameerika Ühendriikides, REE (Rootsi Eestlaste Esindus) — Alide Tundu Sihtasutis, Eestlaste Kesknõukogu Kanadas.

EKK KULTUURILAUREAAT 1983 $500 — BERNARD KANGRO — kirjandus.

Annetaja: Kaarel Eerme Mälestusfond.

EKK TUNNUSTUSKIRJAD

Dr. ENDEL ARUJA — raamatukogu ja arhiivitöö Tartu Instituudi juures ja dr. JAAN ROOS — noorte spordi edutamise alal.

STELLA KERSON

ESTO-TALENT STIPENDIUMID JA AUHINNAD

MONICA ZERBE — laul — $1000 (Kanada), Voldemar Variku Muusikafond.

EERO VOITK — tshello — $300 (Kanada), Aleksander Haavaniit.

MARIKA JÄRVI — flööt — $250 (USA), Peetri Kogudus Torontos.

KRISTJAN JÄRVI — klaver — $250 (USA), Aleksander Haavaniit.

VILJAR PUU — viiul — $250 (Kanada) Aleksander Haavaniit.

IVAN RAYKOFF — klaver — $250 (USA), Aleksander Haavaniit.

MARTIN KROONI — viiul — $250 (Rootsi). Aleksander Haavaniit.

KRISTINA VASKA — tshello — $200 (USA), Aleksander Haavaniit.

RICKY HIIR — akordion — $200 (Kanada), Jüri Mandre Mälestusfond.

VIVIAN PALLANDI — kunst — $200 (Kanada), Aleksander Haavaniit.

PETER MÄLLO — disain — $200 (Kanada), Aleksander Haavaniit.

DESIREE MEDRI — viiul — $175 (Kanada), Iivi Ratas-Campbell.

PAUL VASKA — trompet — $100 (USA) Hugo Later Insurance Co.

MATTHIAS VASKA — tromboon — $100 (USA), Aleksander Haavaniit.

GEORGE KLEIN — klaver — $100 (Kanada), Juta Zacharski.

MARKUS TIMUSK — flööt $50 (Kanada), Hugo Urm.

EESTI ABISTAMISKOMITEE STIPENDIUMID:

Mollie Parum — flööt	$50
Kersti-Li Kuutan — klaver	$50
Lembi Veskimets — klaver	$50
Juhan Sonin — viiul	$50
Martin Kiik — klaver	$50
Astra Raid — klaver	$50

Kõigile žürii poolt hinnatud noortele kunstitalentidele andis Eesti Abistamiskomitee $15 kunstimaterjali ostmiseks: Alissa Puhm, Tarvo Puust, Randar Puust, Kyllike Sillaste, Heiki Sillaste, Sarina Westerblom, Krista Westerblom, Tiiu Martin, Taavo Martin, Bjorn Viir, Katrina Nousiainen.

„VABA EESTLANE" on vabade eestlaste häälekandja

VABA EESTLANE

Ilmub 2 korda nädalas — teisipäeval ja neljapäeval

Neljapäeval, 15. novembril 1984 — Thursday, November 15, 1984

TALVE

m-õ-t-t-e-d

Sel talvel
mõtelge sellele, kui soe ja
mugav on luksuslik
kasukas neil külmadel päevadel,
mis ees ootamas.

Meie lume-eelsed erilised
talvised väljamüügid on
praktiliseks luksuseks,
mida võite endale lubada.

Mõelge sellele ja
astuge meile sisse.

Veel enne lumetulekut!

FURS by FINN

191 Eglinton Avenue East
488-1701
Avatud: esmasp.-reedeni 9—6
neljap. 9—7.30
laup. 9—5

Nõukogude noored range kontrolli all

Nõukogude turismigrupp külastas Torontot — Ottawa saatkonnas uus eestlasest diplomaat

TORONTO — Mitmeaastase vaheaja järel külastas Torontot jällegi suurem nõukogude kultuuriesindusgrupp kodumaalt. Umbes kahekümneviie- liikmeline grupp, kelle koosseisus on terve rida tuntud muusikasoliste ja avaliku elu tegelasi, viibis Kanadas kahenädalasel ringreisil. Torontosse saabuti üle Montreali 6. novembril ja lahkuti 9. novembri hommikul lennukiga Winnipegi ja edasi Vancouverisse. Grupi Kanadasse saabumise eesmärgiks näib olevat üheltpoolt võimaldada turismimatka grupiliikmetele ja teiseltpoolt Nõukogude Liidu poliitiline propaganda ja kultuurisuhtlemine. Tallinnast tulnud grupi ringreis oli koordineeritud koostöös Kanadas tegutseva Nõukogude Liidu ja Kanada Sõprusühinguga ja Nõukogude saatkonnaga Ottawas.

Nõukogude Eesti kultuuridelegatsiooni ja turistide juhiks oli kõrge kommunistlik funktsionäär Arnold Meri, kes praegu täidab Välismaaga Kultuurisidemete Arendamise Komitee esimehe ülesandeid. Arnold Meri, kes on töötanud pärast sõda mitmel vastutaval ametikohal, on üks poolest tosinast eestlasest, kellele Nõukogude armees teenides anti Teises maailmasõjas rindel ülesnäidatud vahvuse eest Nõukogude Liidu kangelase kõrge tiitel koos vastava ordeniga.

Tähtsatest funktsionääridest viibis grupiga Kanadas veel Nõukogude Eesti Kirjanike Liidu esimees Vladimir Beekman, kes nõukogude valimiste korras kuulub rahvasaadikuna ENSV Ülemnõukokku. Temaga oli kaasas ta abikaasa Aimee Beekman, viljakas kirjanik ja kirjanduskriitika poolt hindamist leidnud romaanide autor. Arvuka muusikute kontingendi eesotsas olid „Estonia" teatri ooperisolistid Margarita Voites ja Teo Maiste.

Peatselt 50. eluaasta künnisele jõudev üks „Estonia" primadonnasid Margarita Voites on sündinud Moskvas Punaarmee kindralmajori Johannes Lombaku tütrena, ning tulnud Eestisse pärast sõja lõppu.

Bass Teo Maiste on laulnud peaosasid „Estonia" laval. Vägagi nimekas klaverikunstnik oli grupiga kaasasolev noorema põlve pianist Kalle Randalu, keda võib pidada tänapäeva Eesti parimaks kontsertpianistiks ja kes on võitnud korduvalt auhindu ka kogu Nõukogude Liidu ulatuses, saavutades muuhulgas esikoha Tshaikovski-nimelisel konkursil Moskvas. Kodumaal tuntud muusik on ka Konservatooriumi õppejõud ja Eesti Riikliku Sümfooniaorkestri klarnetist Hannes Altrov.

Peale eelmainitute olid grupiga kaasas mitmed rahvapillimängijad ja rahvatantsijad. Kolm paari rahvatantsijaid olid kõik noored, umbes kahekümneaastased ja nad kuuluvad Tallinnas, Kreuksi-nimelise Kultuuripalee rahvatantsutruppi „Sõprus", kus harrastatakse nagu nimi ütleb, peale eesti tantsude ka teiste Nõukogude Liidu rahvaste rahvatantse. „Sõpruse" rühma kunstiliseks juhiks on Ilma Adamson, hinnatud rahvatantsu pedagoog ja koreograaf, kes samuti Kanadas viibis.

Tõlgi ja teadustaja ülesandeid turismi- ja esindajategrupis täitis Taimi Pihel. Ajakirjanike ja muidu abilistena olid kaasas Bruno Kasikov ja spordiajakirjanik Mati Eliste, ning ametiühingumees Leopold Kasak. Esialgse teate kohaselt olid reisijate nimestikus ka kauaaegne Nõuk. Eesti Arhitektide Liidu esimees Mart Port ja teatrikriitik Kalju Uibo.

Port olevat aga just enne ärasõitu haigestunud ja Uibo jäi tulemata mitteteadaolevatel põhjustel.

Grupp peatus Torontos Carlton Inn hotellis, samas kus Esto-84 ajal ööbis rohkelt esto-pidulisi. Tehti väljasõit Niagarale ja külastati Toronto raekoda. Suhtlemis- ja esinemiskava Torontos oli ette nähtud tihedana — kõik kolm õhtut olid selleks kinni pandud. Esimeseks ürituseks oli koosviibimine Kanada-Nõukogude Liidu Sõprusühingu ruumides, mõeldud eelkõige selle organisatsiooni liikmeskonnale. Kohal viibis veerandsaja pahempoolse kanadalase kõrval ka pool tosinat Toronto eestlast, nähtavasti aetuna uudishimust kodumaalt tulnutega kokkusaamiseks. Seda koosviibimisõhtut segas pommialarm. Keegi oli telefoneerinud Kanada sõprusühingu tegelastele, et majja on pandud pomm. Kohale kutsutud politsei siiski mingit tapamasinat sealt ei leidnud. Nähtavasti oli tegemist katsega koosviibimist häirida.

Järgmisel õhtul ettenähtud koosviibimine, mille olid organiseerinud mõned Metsaülikooli lähedalseisvad isikud ja mis pidi aset leidma ühes restoranis, jäi aga ootamatult ära, kusjuures äraütlejaks pooleks oli Nõukogude Eesti turismigrupp.

Mõnede kuulduste põhjal olevat korraldus ühisõhtust loobumiseks tulnud Nõukogude Liidu saatkonnalt Ottawast. On võimalik, et nõukogude poolelt umbusaldati Metsaülikooli inimeste motivatsioone välis- ja kodueestlaste omavaheliseks lähemaks tutvumiseks.

Ühisõhtut, kus kohal oleks viibinud rohkelt Toronto eestlaskonna nooremaid haritlasi ja kultuuritegelasi peeti vast ebasoovitavaks eriti nõukogude gruppi kuuluvatele noortele. Nagu oleme kuulnud, oli rahvatantsurühma noorte liikumisvabadus Torontos üpris piiratud ja nad ei saanud vastu võtta ettepanekuid Toronto eesti noortega linna külastamiseks ja isegi mitte oma peatuskoha, Carltoni hotelli kohvikus koos istumiseks.

8. novembri õhtul leidis aset OISE ruumides kodumaalt saabunud lavajõudude esinemine, mille korraldajaks oli Kanada sõprusühing, kes sissepääsu eest võttis piletilt 6 dollarit. Koridori oli üles pandud värvilisi fotosid Eestist ja laud ingliskeelse Nõukogude Eestit tutvustava propagandakirjandusega. Kontserdile oli tulnud publikut vähese eelinformatsiooni peale vaatamata küllaltki rohkesti, 250—275 inimest. Nendest umbes pooled olid Toronto eestlased, kellede seas võis näha mitmeidki eesti ühiskonnas rahvuskultuurilisel alal juhtivalt tegutsevaid ja tuntud isikuid.

Kontserdi avas lühida eestikeelse sõnavõtuga Kirjanike Liidu esimees Vladimir Beekman, tutvustades üldsõnaliselt Nõukogude Eestit ja soovides kanadalastele rahu ja sõprust. Mingit teravat propagandat tema avasõna — mille inglise keelde tõlkis Taimi Pihel — ei sisaldanud. See jäi ka ainsaks sõnavõtuks. Järgnes kirev kava — põimik laulu, muusikat ja rahvatantsu. Margarita Voites ja Teo Maiste laulsid Kalle Randalu klaverisaatel hästi, esitades nii eesti kui rahvusvahelist repertuaari. Ümberriietununa rahvarõivastesse esitasid nad ka mõned rahvalaulud. K. Randalu mängis kõrgeklassiliselt Heino Elleri ja J. Brahmsi palasid. Oli klarnetisoolo ja akordionisoolo. Mängisid rahvapillid ja kanneldaja. Rahvatantsurühm esitas neli eesti, kaks vene, ühe läti ja ühe moldaavia tantsu, tehes seda professionaalsel tasemel.

Eesti publik aplodeeris eesti, kanadalased rohkem vene tantsudele, läti ja moldaavia tantsudele plaksutas terve saal.

Pärast kontserti oli kõrvalruumis korraldatud vestlusvõimalus kodumaalt saabunutega, mida umbes 50 Toronto eestlast kasutas. See toimus ebaformaalselt — kes rääkis kellega tahtis. Kolme päeva jooksul oli Toronto eestlastel ka muid kontaktivõimalusi Tallinnast tulnutega, kelledest osal oli siin ees sugulasi ja tuttavaid, kes neid oma koju külla või linna peale kutsusid. Reedel, 9. novembri hommikul lendas turismigrupp edasi Winnipegi ja Vancouverisse.

Kontserdil viibis ka Nõukogude Liidu Ottawa saatkonna esindaja, kes jagas mitmetele eestlastele oma visiitkaarte.

Tegemist oli saatkonna 3. sekretäri G. Samsonoviga. Nagu mõni temaga kõnelenu võis ütelda, oskab umbes 35-aastane Samsonov eesti keelt ja on sündinud ja üles kasvanud Tallinnas.

Ottawas on Murnikovi ja Veberi järel praegu seega kolmas Eestist pärinev nõukogude diplomaat. Kuna temast pole varem kuulda olnud, siis nähtavasti suhtleb ta Kanada eestlastega ettevaatlikult. Tema mõlemad eelkäijad läksid Kanada salapolitsei arvates oma tegevuses üle piiri ja pidid Kanadast lahkuma.

Soomlased valmistuvad Kalevala-aastaks

Toronto soomlased valmistuvad Kalevala pidustuste vastu. Tuleval aastal täitub 150 aastat Kalevala ilmumisest. Reedel, 23. novembril külastab Torontot ja esineb Canadian Friends of Finland Kalevala seminaril prof. Michael Branch Londonist, Inglismaalt, kel on siin ettenähtud seeria Kalevalasse puutuvaid loenguid ja seminare. (M. Branch võttis lektorina osa ka paari aasta eest toimunud soome-ugri sümpoosionist).

Nendes loenguis prof. Branch selgitab kuidas Kalevala sündis ja kuidas see liitus soome rahvapärandiga. Ta räägib ka selle mõjutusest Soome riigi sünnile.

Reedel, 23. nov. toimub diapositiividega illustreeritud loeng OISE hoones, ruum 2-211, 252 Bloor St. W. Loeng algab kell 19.30.

Laupäeval on seminar väiksemale grupile kell 10—16.00 OISE hoones, ruum 3-106, eelregistreerimisega.

Neljapäeval, 29. nov. kell 20.00 Koffleri kunstigaleriis Jewish Community Centre'is; 4588 Bathurst St. (Sheppardi ja Finchi vahel). Loengu aine: müüdid ja legendid, Kalevala.

Samaainelised loengud toimuvad ka Montrealis, Sudburys ja Thunder Bays.

N. Liit on rikkunud . . .

(Algus lk. 1)

rakette Kamtshatka poolsaaral 1975 ja on jätkanud seda tänaseni.

- Valmistanud enam kui 740 rakettide tulistamise alust allveelaevadele murdes sellega SALT II.
- „Võimalik kokkuleppe rikkumine" SALT II korralduse põlastamine liikuvate SS-16 interkontinentaalsete ballistiliste rakettide valmistamise, katsetamise ja baasidesse paigutamise alal.
- „Võimalik kokkuleppe rikkumine" SALT II määrustes, piirates mõlemaid pooli ühe uut tüüpi ICBM katsetamisega; kuid N. Liit katsetas teise uuetüübilise ICBM-ga. SALT II keelas kergemate laengutega, kui kokkuleppes lubatud katsetamise, sellejuures murdes ka kokkuleppe seda osa, mis nägi ette katsetamise üle andmete andmise.

Nõuandva komitee süüdistused olid kokku 15 lehekülge ja anti Reaganilt üle Kongressi spiikeri Tip O'Neill'ile. Kokkuvõtte juures oli kiri milles Reagan ütles, et tema valitsus oli „aktiivselt jälginud" mitmeid selliseid küsimusi konfidentsiaalsete läbirääkimistega N. Liiduga ja on otsinud selgitusi, täpsustusi ja vigu parandavaid korrektsioone.

Kokkuvõttes öeldakse, et Nõukogud võivad lepingute rikkumisega katsetada USA efektiivsust, nende kontrollimiste võimeid või võivad proovida USA ja internatsionaalseid lahendusi ning reageerimisi nende relvastuse kontrolli kombeile.

„Need aktiivsused, samahästi kui teised varjatud tegevused, võivad olla kavatsuslikud viimaks USA-d segadusse selleks, et peita tõsisemaid salajasi tegevusi, nagu ballistiliste rakettide arendamine, valmistamine ja paigutamine nende kaitsesüsteemi", öeldakse N. Liidu lepingute murdmise ülevaate kokkuvõttes.

Veel on võimalik tellida

ESTO '84 TORONTO MÄLESTUSALBUMIT.

Värvitrükis | eesti ja inglise keeles. Soovijaile jäädvustatakse nimi albumisse. Ettetellimise hind $25.—.

ESTO '84 TORONTO kassett ca 2-tunni kestvusega ülevaade sõnas ja muusikas. Hind $15.—.

Album ja kassett koos tellitud $35.—

Tellimine koos tasuga saata otse kirjastusele: Väiis Eesti, Box 2171, S-10314 Stockholm, Sweden.

PARAS AEG OSTA UUT MÖÖBLIT JÕULUKS!

JÕULUEELNE VÄLJAMÜÜK

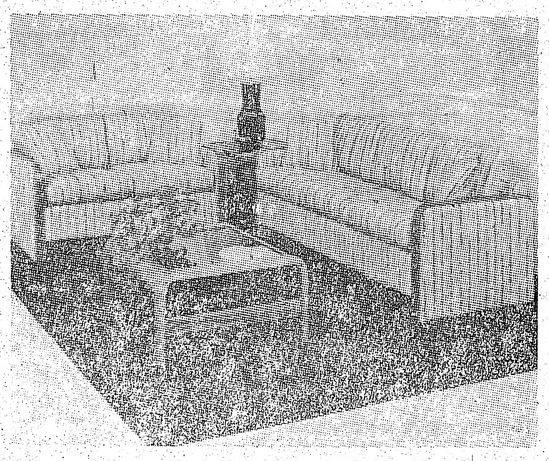

Riiulid, magamistoa-, elutoamööblid, lambid jm.

Suletekid ja tekkide katted jm.

Avatud: esmasp., teisip., neljap., reedel 9—9, kolmap., laup. 9—5

Astuge sisse ja vaadake ringi!

Nolte SWEDISH FURNITURE HOUSE

475-6016

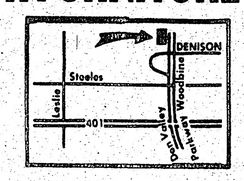

7500 Woodbine Ave., (½ miili põhjapool Steeles'i)

ARSTID

LEO KANN, D.C.

DOCTOR OF CHIROPRACTIC

212 Dimick Cr.

Tel. 489-0562

OPTICAL STUDIO Ltd.

R. SCHMID, saksa optik

Suur valik euroopa prillfraame: Zeiss, Rodenstock, Metzler. Spetsialiseerunud contact lensside alal.

1586 BLOOR ST. W. 1 tänav läänepool Dundas'e subway'd

Tel. 535-6252

AINUKE EESTI LILLEÄRI

AARDVARK

1065 STEELES AVE W
NORTH YORK ONT
M2R 2S9

736-1170
Kodus 223-0201

AARDVARK FLORIST LTD

Omanik: LINDA SEPP

Avatud 7 päeva nädalas Lillede koju viimine.

PLUMBING, HEATING & REPAIRS

Eesti ettevõte

Õli-, gaasi- ja elektriahjud • Korstnavoodrid (chimney lining). • Ahjude puhastamine.

Tel. 275-1280 — Roland Kullik

RAAMATUPIDAJAD

JOHN E. SOOSAR

C. A.

Chartered Accountant

181 University Ave., Ste. 1802

Toronto, Ont. M5H 3M7

Tel. 864-0999

Uus omanik — eestlane

MAISON SUISSE RESTAURANT & DINING ROOM

Alkohol

513 Bloor St. W. — Tel. 532-3664

„FONDUE" ja EUROOPA TOITUDE SPETSIALIST

Avatud 7 päeva nädalas kella 5 p.l.—1 öösel

Omanik H. NURMEOTS